

Tovačovský Kamelot

Leden 2011
číslo 1
cena 15 Kč

Z obsahu

- volby 2010
- z minulosti města
- významné osobnosti
- ZŠ a MŠ Tovačov
- kulturní dění
- činnost spolků
- názory čtenářů
- kulturní kalendář 2011
- inzerce, pozvánky

Ze zahrádkářské výstavy

Dýňová slavnost v MŠ

Jízda zručnosti - oddělení Berušky MŠ

PF 2011

Rekonstrukce bitvy u Tovačova

Projektové vyučování v ZŠ

Komunální volby 2010 v Tovačově

Milí čtenáři Kamelotu,

leden se pomalu nachyluje ke konci a vy otvíráte první číslo letošního zpravodaje ve „staronové“ podobě. Dovolte mi, abych vás alespoň v krátkosti informovala o změnách, které s sebou přinesou letošní výtisky. V roce 2011 by měl Kamelot vyjít celkem 5x. Termíny uzávěrek připojuji, pro následující číslo je vždy najdete na poslední straně zpravodaje.

Vzhled Kamelotu zůstává stejný, jen se mírně pozmění jeho obsah. Některé pravidelné rubriky už v něm nenajdete (slovo starosty, zprávy ze zámku apod.), ale můžete se zase těšit na jiné, které je sice nenahradí, ale jistě si také najdou své čtenáře.

Finanční prostředky v rozpočtu města určené na tisk zpravodaje jsou v omezené výši, a proto, aby mohlo vyjít všech 5 čísel, bude nutné hlídat obsah a hlavně délku příspěvků. Příspěvatelům se může stát, že jejich příspěvky budou rozděleny do více částí, nebo zkráceny podle potřeb redakce.

Druhou variantu se budeme snažit používat co nejméně. Ale i tak je nutné s ní počítat. Příspěvky zaslané po uzávěrci budou otištěny jen po telefonické dohodě s redakční radou. Rovněž příspěvky, které nebudou zaslány v el. podobě, budou otištěny pouze po dohodě. Články je možné odesílat na adresy:

zajicova@tovacov.cz,

kvetazaj@seznam.cz

nebo

mu@tovacov.cz,

nebo je odevzdat na sekretariátu MěÚ, tel. 723 334 794.

Termíny uzávěrek:

14.3.2011 (vyjde v březnu/dubnu)

6.6.2011 (vyjde v červnu)

5.9.2011 (vyjde v září)

21.11.2011 (vyjde v prosinci)

Rok 2011 odstartoval - všem čtenářům i příspěvatelům přejeme, aby byl úspěšným, a našemu zpravodaji, aby se i v roce 2011 těšil oblibě mezi čtenáři.

Za redakční radu

V letošních podzimních komunálních volbách kandidovalo v Tovačově celkem deset politických stran a sdružení. Jde o rekordní a poměrně překvapivý počet, protože o vedení města se tolik stran a sdružení ještě nikdy neucházelo. Zastoupení měly tradiční levicové strany ČSSD a KSČM, které patří v Tovačově k voličsky nejoblíbenějším. Rovněž pravicová ODS, která se nikdy nějak výrazně popularitě netěšila. Dále rovněž KDU-ČSL, která má věrný okruh voličů a v každém zastupitelstvu po roce 1989 vždy své zástupce. Spíše levicová politická strana Moravané patří v Tovačově rovněž k těm tradičním, svého zástupce měla v posledních čtyřech letech dokonce na postu místostarosty. Dále kandidovalo celkem pět sdružení nezávislých kandidátů, z nichž některé kandidátní listiny byly spojovány s většími stranami podobnými politickými programy. Nezávislá sdružení Ženy pro Tovačov a Tovačov – město kultury a prosperity se netajila vzájemnými sympatiemi s ODS a možnou dohodou v rámci povolebních jednání. Tato taktika se již v minulých komunálních volbách vyplatila některým nezávislým sdružením, a proto k ní přistoupila v letošních volbách i ČSSD a spojila svůj volební program se sdružením Nezávislí pro Tovačov. Rovněž Moravané úzce spolupracovali se sdružením nezávislých kandidátů Tovačov 2010. Do boje o celkem 15 zastupitelských postů se v letošním roce zapojilo ještě sdružení Společně pro Tovačov.

Voliči to tedy v letošních komunálních volbách neměli zrovna jednoduché. Celkem 150 kandidátů na správu města, které má 2077 oprávněných voličů, je poměrně vysoké číslo. Troufám si říci, že tato vzájemná konkurence zajistila i vyšší úroveň „předvolebních kampaní“. Kromě

tradičních volebních plakátů a programů vyvěšených ve veřejných vitrínách přistoupily některé strany a sdružení rovněž k formě letáků přímo do schránek. Již tradičně měli občané možnost zúčastnit se předvolebního guláše, který organizovala ČSSD, anebo nově veřejného fóra nazvaného Beseda se starostou města, kterou zorganizovala ODS, a využila tak skutečnosti, že současný starosta kandiduje právě za ODS. Letos poprvé se v Tovačově objevila i negativní forma předvolební kampaně. Amatérsky vyrobený a do schránek distribuovaný anonymní leták, který obsahoval pouze subjektivní názory, měl zcela jistě za úkol poškodit některé kandidáty do zastupitelstva a ovlivnit veřejné mínění. Beze sporu šlo o negativní kampaň, která byla chytře zacílena těsně před volbami, avšak anonymní provedení ji naprosto ubralo na věrohodnosti.

Výsledky voleb

Komunální volby proběhly v termínu 15. – 16. 10. 2010 a přinesly překvapivé výsledky, a to hned v několika směrech. Úplně poprvé vyhrála komunální volby v Tovačově ODS v čele se současným starostou města, a to s 18,54 % hlasů. Současný starosta města získal rovněž největší počet hlasů – 383, stejně jako před čtyřmi lety, kdy získal nejvíce hlasů jako kandidát nezávislého sdružení. Nelze však hovořit o drtivé výhře ODS, jelikož v těsném závěsu s 17,47 % hlasů skončila ČSSD a získala stejný počet zastupitelských křesel jako ODS – celkem tři. V pořadí třetí skončila KSČM s 11,54 % hlasů. KSČM má v Tovačově asi nejvěrnější skupinu voličů a cca 11% hlasů si udržuje nezávisle na tom, o jaké volby jde.

Následující pořadí stran viz. tabulka:

Př.	Strana	Hlasý	%
1.	ODS	2 887 hlasů	18,54 %
2.	ČSSD	2 721 hlasů	17,47 %
3.	KSČM	1 798 hlasů	11,54 %
4.	Moravané	1 672 hlasů	10,73 %
5.	KDU-ČSL	1 275 hlasů	8,18 %
6.	Ženy pro Tovačov	1 212 hlasů	7,78 %
7.	Nezávislí pro Tovačov	1 133 hlasů	7,27 %
8.	Tovačov – město kultury a prosperity	1 021 hlasů	6,55 %
9.	Společně pro Tovačov	932 hlasů	5,98 %
10.	Tovačov 2010	919 hlasů	5,90 %

Hranici pěti procent potřebnou pro vstup do zastupitelstva překonaly tedy všechny strany a sdružení. Tento volební systém umožnil členství v zastupitelstvu i kandidátům stran, které získaly mnohem menší počet hlasů. Všechny deset stran a sdružení se tedy podělilo o 15 míst v zastupitelstvu obce. Vzhledem k velikosti zastupitelstva jde o nevídaný jev a pro povolební vyjednávání situaci ne zrovna jednoduchou. Vytvořit názorově a programově jednotné zastupitelstvo, které je však tvořeno názorově velmi rozdílnými lidmi, se ukázalo jako úkol ne zrovna jednoduchý.

Povolební vyjednávání

Povolební debaty a vyjednávání přinesly několik možných podob budoucího zastupitelstva. V neděli 17. října navrhla ODS sestavení velké koalice, na které by se podílely strany ODS, ČSSD, KDU-ČSL, Ženy pro Tovačov, Společně pro Tovačov a Nezávislí pro Tovačov.

V následujícím týdnu se objevilo hned několik dalších možností. Jednou z velmi pravděpodobných se jevila dohoda ČSSD, KSČM a Nezávislí pro Tovačov s možnou podporou KDU-ČSL anebo strany Moravané. V tomto případě by ČSSD prosadila na post starosty svého kandidáta, ale získala by poměrně silnou opozici.

KDU-ČSL ale tuto variantu nepodpořila. Další variantou byla dohoda mezi ČSSD, KSČM, Moravany a dalšími třemi sdruženími nezávislých kandidátů Tovačov 2010, Společně pro Tovačov a Nezávislí pro Tovačov.

Jako rozhodující se nakonec ukázal hlas kandidátky nezávislého sdružení Tovačov 2010, která vyjádřila svou podporu současnému starostovi města. Během několika okamžiků se tak počet hlasů obrátil ve prospěch pravicové koalice. Opět by se však jednalo o velmi křehkou dohodu opřenou o jeden hlas. V této situaci se velká koalice jevila jako nejlepší možné řešení, a proto dne 25. října 2010 v 19 hodin došlo k podepsání koaliční dohody mezi ODS, ČSSD, KDU-ČSL a sdruženími nezávislých kandidátů Ženy pro Tovačov, Tovačov – město kultury a prosperity, Tovačov 2010, Nezávislí pro Tovačov a Společně pro Tovačov.

Obsazení míst v pětičlenné radě města je podle podepsané dohody následující: Mgr. Bc. Leon Bouchal - ODS - starosta města
Marek Svoboda - KDU-ČSL - místostarosta města
MUDr. Jindřich Palčík - ČSSD - člen rady
Ing. Bohumír Vykoupil - ČSSD - člen rady
Ing. Petra Hirschová - Tovačov 2010 - členka rady

Ustavující zasedání Zastupitelstva města Tovačov s volbou starosty, místostarosty a členů rady se konalo v pátek 5. 11. 2010 ve sportovní hale v Tovačově. Koaliční strany při hlasování podepsanou dohodu dodržely.

Komentář

Výsledky voleb potvrdily, ale i vyvrátily několik současných trendů. V první řadě se potvrdil trend z posledních voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, kdy byli voliči vyzýváni a přemlouváni k udělování preferenčních hlasů, tzv. kroužkování. Na tento způsob navazovalo pro komunální volby tzv. křížkování, ke kterému voliči přistupovali rovněž velmi často. Ono křížkování však neplnilo funkci preferenčních hlasů jako u voleb do Poslanecké sněmovny, což mohlo voliče zmást. Hlasy se tak rozletěly napříč politickým spektrem a pouze malé procento voličů zůstalo věrné jedné straně.

Trend, který v komunálních volbách předpokládá převážné vítězství malých stran a nezávislých sdružení na úkor velkých stran, se v Tovačově nepotvrdil. Největší počet hlasů získala ODS, ČSSD a KSČM a menší strany a sdružení zaznamenaly patrný propad. Velkým překvapením byl propad sdružení Ženy pro Tovačov, které se před čtyřmi lety těšilo velké voličské oblibě. Letošní komunální volby v Tovačově byly zejména soubojem dvou největších stran - ODS a ČSSD.

Velká koalice za účasti ODS a ČSSD byla v Tovačově uzavřena poprvé a potvrzuje tak další trend a tj., že v komunálních volbách zejména v menších městech je vliv velkých stran nahrazován vlivem osobností.

red

Trochu statistiky...

Podle výpisu z matriky bylo k 1. lednu 2011 v Tovačově celkem 2.515 obyvatel, z toho 1.196 mužů a 1.319 žen. V Anníně pak z uvedené statistiky žije 111 obyvatel, z toho 55 žen a 56 mužů. Jistě Vás bude zajímat, jaké bylo věkové složení obyvatel. O tom Vám poví něco následující tabulka:

	Věk do 6 let	Věk 7 – 18 let	Věk 19 – 60 let	Věk 61 – 80 let	Věk nad 80 let	Celkem
muži	74	145	713	221	43	1196
ženy	66	145	735	273	100	1319
Celkem	140	290	1448	494	143	2515
Z toho Annín	4	10	65	25	7	111

A jaká byla migrace obyvatel v roce 2010?

Počáteční stav k 1.1.2010 byl 2.532 obyvatel. Přistěhovalo se do Tovačova 60 občanů, narodilo se 16 dětí, odstěhovalo se 40 občanů, zemřelo pak 53 občanů, takže k 31.12.2010 byl stav 2 515 občanů. Snížil se tedy stav obyvatel v našem městě za rok 2010 o 17 osob.

V průběhu roku 2010 se v našem městě uskutečnilo celkem 63 svateb, z toho 11 z našeho matričním obvodu (Tovačov, Lobodice a Oplocany).

Aj.(kronikář), Jana Halířová (matrika)

PLÁN VEŘEJNÝCH ZASEDÁNÍ ZASTUPITELSTVA MĚSTA V ROCE 2011:

leden	pondělí 24. 1.
březen	pondělí 21. 3.
červen	pondělí 20. 6.
září	pondělí 19. 9.
prosinec	pondělí 12. 12.

Z minulosti města....

Tovačov letos slaví kulaté narozeniny

Město Tovačov oslaví v letošním roce 690 let od svého zniku. Pokud budeme počítat, dojdeme k letopočtu 1321. Co se tedy vlastně událo tohoto roku? Pojďme trochu zapátrat v minulosti a na stránkách Kamelotu si připomenout postupně jednotlivé vývojové etapy města Tovačova, a tím i vlastně připomenout jeho narozeniny.

Oblast, kde se dnes město nachází, musela být kdysi značně nepřístupná. Řeky Morava a Bečva vytvářely v okolí složitou vodní soustavu, meandry se měnily místy v bažiny a podmáčené lesy a louky. Nepříznivé terénní podmínky ale zároveň zvyšovaly bezpečnost těch, kteří se nakonec usadili.

Pravěké nálezy z katastru města sahají až do paleolitu. Údolím řeky Moravy a Bečvy vedly obchodní cesty z vyspělejších jižních států na sever pro jantar až k Baltickému moři. S nimi přišly do této krajiny i první kovy, což potvrzují nálezy římských mincí v písku řeky Moravy u Tovačova. Tovačovský zámek je pravděpodobně postaven na místě zbytků valů, které byly původně slovanským hradištěm. O vzniku zámku vypráví nádherná pověst, která říká, že olomoucký úředník

kníže Vratislav, syn Spytihněva II., často zajížděl na lovy do oblasti, kde se dnes město nachází. Krajinu si oblíbil a v roce 1059 si zde nechal postavit lovecký zámek. Místu se podle prvního správce zámku začalo říkat „Dobešov“, a právě odsud máme odvozený název města – Tovačov. Z těchto let nejsou ovšem doloženy žádné písemné doklady.

Jméno Tovačov se poprvé objevuje ve falzu hlásícím se k roku 1203. Na listině jsou jako svědkové uvedeni Pomněn a Vok z Tovačova. Druhý z nich skutečně existoval, neboť ve funkci svědka vystupuje i v jiné listině z roku 1232. Tovačov měl v tehdejší správní a komunikační struktuře jistý význam. Bylo v něm záhy postaveno panské sídlo s podhradím. Dokládá to rovněž časná existence fary, když k 5. dubnu 1297 je vzpomenuť tovačovský farář Jakub.

Dne 2. června 1321 čteme poprvé v listině, jíž tehdejší vlastník král Jan Lucemburský zastavil Tovačov s trhovou vsí Kralice a osadami Hrdibořice, Oplocany, Pivín, Věrovany a Výkleky za 3000 hřiven grošů českých panu Jindřichu ml. z Lipé, slova „Oppidum et munitio“, tj. město a tvrz. A právě proto je v historii

našeho města rok 1321 tak důležitý.

V roce 1327 král Jan Lucemburský zastavil tovačovské zboží znovu. Novým držitelem se stal Bernart z Lipnice, předek významného rodu – pánů z Cimburka. Za nich se Tovačov stal hospodářským a správním centrem panství, které se koupí dalších osad stále rozrůstalo a nabývalo na významu.

V průběhu let se na tovačovském panství vystřídalo několik významných šlechtických rodů, které ovlivňovaly vývoj města a jejich obyvatel. Svůj „zlatý věk“ prožívali Tovačovští nejen za Ctibora Tovačovského z Cimburka, ale i v 16. století, kdy panství vlastnili Pernštejnové. Ale o tom až zase příště....

Kvetazaj

Otazníky s jedničkou ...

Vstoupili jsme do roku 2011, do roku dokonce se dvěma jedničkami na konci. V historii bylo již hodně letopočtů s jedničkou na konci, a tak mě napadlo připomenout čtenářům Kamelotu události, které potkaly náš Tovačov v letech s tou jedničkou na konci, co je napsáno v kronikách města nebo jiných časopisech či knihách o Tovačově. Nechcete se projít historií se mnou?

Rok 1321 – dne 2. června toho roku čteme poprvé v listině, jíž tehdejší vlastník král Jan Lucemburský zastavil Tovačov s trhovou vsí Kralice a osadami Hrdibořice, Oplocany, Pivín, Věrovany a Výkleky za 3000 hřiven panu Jindřichu mladšímu z Lipé, slova „Oppidum et munitio“, tj. město a tvrz.

Rok 1761 – malíř Jan Antonín namaloval obraz sv. Jiří pro hřbitovní kostel v Tovačově (žil v letech 1713 – 1777 a + v Hulíně).

Rok 1781 – v tomto roce zemřel

Antonín Hašek aquaeduktor, tj. „vodovodář“ – postavil městský vodovod, který zásoboval nejen zámek, ale i městskou kašnu, a to více jak sto let.

Rok 1811 – na náměstí Tovačov byla nově zbudovaná kašna (připomínána již r. 1694, se sochou sv. Václava pořízenou r. 1892).

Rok 1851 – Tovačov měl 1891 obyvatel, z toho 194 židů.

Rok 1901 – požár mlýna – trval několik dnů a při něm tovačovský hasičský sbor zničil téměř celou hasební techniku.

Rok 1911 – tovačovský farář P. Josef Polášek (působil v Tovačově od r. 1909 – 1939) se pouští do generální opravy fary a její vzhled i po několika opravách vydržel až do dnešních dnů.

Rok 1951

12.1. ONV vybízí všechny spolky k rozchodu a předání majetku na MNV.

20.2. Zámecké obrazy (6 kusů) předány do sběrný státního zámku Mělník

s Obrazárny Moravského muzea.

10.6. Krajská slavnost za účasti 30.000 návštěvníků z celé republiky.

27.6. Obnoven rybník Kolečko a po sklizení zemědělských plodin se začíná se stavbou Hradeckého rybníka.

10.9. Závodní kuchyně v zámku. Je vedena Průmyslovými stavbami.

V tomto roce je ještě zmínka o šterkovnách, které dodávají písek pro Ostravu. Těží se písek do hloubky 25 metrů.

Rok 1961

Od 1.7. je v zřízen v zámku okresní archiv a archivářem se stává Bohumil Štéger.

K 31.12. tohoto roku má Tovačov 2.700 obyvatel a 53 domů, dále pak 74 domů v Anníně a 4 domy na Cvrčově.

Rok 1971

V srpnu se konaly oslavy 650 let města.

Rok 1981

16. března vystoupila Morava a Bečva z břehů a zatopila stovky hektarů půdy na tovačovském katastru.

Dne 30. května byl vypraven poslední vlak s osobní přepravou. Jako důvod byla uváděna nízká vytiženost a nutnost šetření. Tato přeprava byla nahrazena autobusy. V kronice je dále uvedena věta... Je tato doprava lacinější, když řada autobusů musí zajíždět z Annína do Lobodice a zase se vrací zpět do Annína, aby pokračovala do Kojetína? Jízdenka z Tovačova do Kojetína přes Lobodice stojí 5,- Kč, bez zajíždění do Lobodice 4,- Kč, zatímco jízdenka u ČSD stála z Tovačova do Kojetína 1,- Kč.

Dána do provozu nová automatická telefonní ústředna pro 800 telefonních účastníků

Rok 1991

Dokončena rekonstrukce domu č. 5 na

kino nákladem 931 tis. Kč.

Nová kanalizace v Nádražní ulici včetně přečerpávací stanice u zdravotního střediska.

Státní rybářství hlásí vylovení 2250q ryb a zisk 3 mil. Kč.

Koná se podzimní Mistrovství ČSFR záchranných kynologických brigád.

K 31.12. má Tovačov (již bez Oplocan) 2.638 obyvatel.

Rok 2001

K 1. lednu měl Tovačov 2.661 obyvatel. V průběhu roku se však jeho stav snížil na 2.644.

Byla vydána publikace „Rybník Kolečko u Tovačova“. Autorům se podařilo zachytit opravdovou krásu a podtrhnout význam lokality Kolečko.

Den 11. září – útok na mrakodrap Světového obchodního střediska v New Yorku.

Byla pokřtěna a uvedena do prodeje kniha Bohumila Štěgera „KAM AŽ DOHLÉDNEŠ z věže Tovačovského zámku“.

V listopadu byl dokončen a kolaudován nový most přes řeku Bečvu.

A zbývá nám **rok 2011** – co v tomto roce potká obyvatele našeho města, je zatím otazníkem. Odpověď najdeme, až se budeme na Silvestra s tímto rokem loučit. A jaký bude? K tomu může i každý z nás přispět svoji účastí na všech akcích a pracích, které nás čekají.

Aj.

115. výročí vzniku místní železniční dráhy Kojetín – Tovačov (II. část)

Ke konci roku 1894 byly téměř uzavřeny záležitosti v rámci přípravných prací před vlastním zahájením výstavby místní železniční trati Kojetín – Tovačov. Především šlo o dořešení majetkoprávních vztahů dotčených osob a technické záležitosti výstavby trati. Důležitou událostí na počátku roku 1895 bylo udělení koncese ke stavbě dráhy. Bez ní nebylo možné výstavbu zahájit, i přesto, že všechny nutné formální podklady byly připraveny. Dne 15. února 1895 přišlo na okresní úřad v Přerově „Povolení ke stavbám při místní trati Kojetín – Tovačov“. Staviteli trati se staly tři firmy z regionu. Dobový tisk přinesl v dubnu 1895 zprávu o tom, že výstavba dráhy Kojetín – Tovačov byla započata. Pravděpodobné datum zahájení výstavby je 1. duben 1895. Práce započaly v prostoru bývalého rybníka Zvolenov v Tovačově. V polovině dubna již probíhaly práce na výstavbě také v Lobodicích. Zajímavou informací o potížích při výstavbě nalezneme v místním tisku, který zaznamenal, že po prvních týdnech bezproblémového průběhu prací, byly tyto náhle ohroženy. V polovině května 1895 totiž vstoupili do stávký italští dělníci v počtu asi 100 osob. Domáhali se na příslušných úřadech a soudech nevyplacených mezd. Tehdejší tisk doslova uvádí, že „podnikatelé a jeho zřízení vyměřovali velmi skoupě mzdu dělnickou“. Tuto záležitost se ale podařilo rychle vyřešit a práce mohly dále pokračovat.

Výstavba dráhy si vyžádala množství zemních a povrchových staveb. V Koje-

tíně, kde v té době již stálo vybavené nádraží, šlo především o napojení z kusé koleje na trať Brno – Přerov. Na trati mimo nádraží v Kojetíně se musely zbudovat tři nové nádražní budovy, včetně potřebného příslušenství. V Uhřetěch vznikla osobní a nákladní zastávka obdobně jako v Lovosicích. V Tovačově byla nádražní budova jednopatrová a podstatně větší. Bylo zde zbudováno skladiště zboží s rampou, záchod pro cestující, smetiště, studna a strážní domek s přístavbou a studnou. Náročnými stavbami byly ale především mosty na trase dráhy, především ty přes říčku Valovou na hranicích katastrů obcí Lobodice a Polkovice, přes říčku Blatu v katastru Tovačova. Nejvíce stavebních prvků na celé trati tvořily jednoznačně přejezdy s jejich vybavením (průtočnými zařízeními). Celkem jich na trati bylo 32. Nelze opomenout ani velký počet komunikací, kterých se železnice nějakým způsobem dotkla nebo které musely být nově postaveny. Celkem šlo o 47 případů nových, upravených, posunutých či přímo zrušených cest. Trať vedla přes ve své době celkem čtyři okresní silnice (do Popůvek, Měrovic, Polkovic a Tovačova). Mezi nezbytné prvky vybavení trati patřily i železniční značky a signalizační zařízení. Celá dráha potom byla rozdělena na celkem tři strážní úseky, tzv. okrsky. První zahrnoval úsek mezi Kojetínem a Uhřetěchami, druhý končil v Lovosicích a třetí v Tovačově.

V souvislosti s výstavbou trati nastávala řada problémů. Rolníky z okolních obcí zaměstnávaly starosti, jak bude na

projíždějící hlučné soupravy reagovat jejich dobytek. Předmětem diskusí se stávala i kapacita propustků podél trati v případě větších dešťů nebo povodní. Stavbu provázela i častá poranění dělníků při práci, tvrdé zacházení s lidmi bylo častým jevem, což se stalo i předmětem několika soudních žalob na železniční zřízence.

V červenci 1895 započalo kladení kolejí na trati a dne 29. července 1895 (pondělí) jel vůbec poprvé vlak z Kojetína do Uhřetěch. Při této jízdě – šlo o zatěžkávací zkoušku – táhla lokomotiva 14 plně naložených nákladních vozů, 12. srpna se podobná zatěžkávací zkouška opakovala o zastávku dále. Dne 1. září 1895 přijela pravděpodobně smíšená vlaková souprava poprvé do Tovačova. Tuto informaci je ale nutné brát s rezervou. Pan řídící, který tuto zprávu zapsal do školní kroniky s časovým odstupem téměř jednoho roku (až na konci školního roku 1895/1896), se mohl i zmýlit a datum 1. říjen zaměnit za 1. září. Možné tak jsou obě varianty.

Z dobových dokumentů ale téměř jednoznačně vyplývá, že slibovaný termín dokončování trati byl ze strany stavebníků dodržen. V červenci 1895 se v tisku objevila zpráva sdělující možnost zahájení dopravy na dráze z Kojetína do Tovačova dne 15. září.

Slavnostní zahajovací jízda proběhla v brzkých ranních hodinách, kdy čelní tovačovští občané odjeli z tovačovského nádraží do Kojetína a odtud potom společně s představiteli Kojetína zpět do

Tovačova. Vlak byl sestaven z lokomotivy, jednoho nákladního a jednoho osobního vagonu. Tyto podrobnosti popisuje dobový tisk. Zajímavým a vzácným dokladem na tuto první jízdu je i první jízdenka č. 0001, kterou do školní kroniky vložil tehdejší nadučitel Jakub Krček z Lobodic. Během října a listopadu potom ještě pokračovalo vybavování tratě. Šlo například o informační tabule pro cestující nebo telegrafní spojení. Postupně docházelo ke změnám v nákladní přepravě zboží. V této době již ale na trati probíhal pravidelný každodenní provoz a čilý ruch, nová železnice začala rychle plnit svůj účel. Tovačov se díky tomuto spojení začal více rozvíjet po stránce hospodářské.

Nová místní trať Kojetín – Tovačov patřila v době vzniku k těm kratším (měřila 11 kilometrů) a méně náročným na výstavbu (celková realizace trvala necelých 6 měsíců). Následující desetiletí rozhodně plně potvrdila velmi dobrou návratnost investic vložených do její realizace. Tuto návratnost a dobrou prosperitu tratě dokladuje například dopis z počátku 20. století, v němž rada města Tovačova sděluje ministerstvu železnic ve Vídni následující fakta: „Lokální dráha Kojetín – Tovačov jest dráhou ze všech lokálních drah nejvýnosnější, ročně se na ní dopravuje 6 tisíc vagonů nákladu do Tovačova a zpět. Objem dopravy se jistě

zdvojnásobí až ztrojnásobí, až po prodloužení trati do stanice Blatce započne export do zahraničí.“ Dnes již víme, že k tomuto prodloužení dráhy až do Blatce nedošlo a také stávající trať již není příliš využívána ani k nákladní dopravě, jelikož nákladní doprava po železnici se v minulých dvou desetiletích masivně přesunula na silnice.

Z důležitých událostí v minulosti místní trati je nutné zmínit alespoň následující:

- v roce 1952 byla zahájena těžba šterkopísku u Tovačova a s ní související vlečkový provoz,
- v roce 1981 došlo k úplnému zastavení pravidelné osobní dopravy, která již nebyla obnovena,
- v roce 1990 byla provedena obnova traťového svršku na celé trati,
- rok 1995 přinesl jednak důstojné oslavy 100. výročí vzniku trati, zároveň ale také definitivní ztroskotání snah o obnovení pravidelné osobní dopravy.

V posledních letech na trati probíhají pravidelné jízdy zvláštních historických vlaků. V roce 2008 o.s. Kroměřížská dráha přichází s myšlenkou realizovat výstavbu již v 70. letech plánované zastávky Kojetín – sever a po získání dotace bylo zadáno vypracování příslušné studie.

Lokální železniční trať to v současné době mají nesmírně složité, mnohým

z nich hrozí výrazná redukce dopravy nebo v horším případě úplný zánik. Ministerstvo dopravy před nedávnem schválilo výrazné omezení či zastavení provozu na přibližně 30 místních tratích po celé republice. Jde například i o trať Kroměříž – Zborovice. Přitom místní tratě mají stále svůj přepravní potenciál a plní roli dopravní obslužnosti zejména odlehklých regionů a oblastí s vysokou nezaměstnaností, napomáhají také turistickému rozvoji a naplňují i požadavek na ekologicky šetrný dopravní provoz. Snahy o likvidaci provozu na těchto tratích jsou z dlouhodobého hlediska krátkozrakým řešením, které může vést k nevratným důsledkům.

Víme z minulosti velmi dobře o tom, že zastavení provozu na některých tratích vedlo již k trvalému neobnovení provozu v budoucnu či k úplné likvidaci těchto tratí. Těžko přitom předpokládat, že současné omezování dopravy lokálních tratí by mělo jiné důsledky.

Bc. Miroslav Pořízek, Tovačov

V textu byly použity materiály z těchto zdrojů:

- PhDr. G. Vožda – Tovačovka - Vznik místní dráhy Kojetín – Tovačov (1894-1895)
- webové stránky o.s. Kroměřížská dráha
- osobní archiv Miroslava Pořízky

Zámecké hodiny

Zámecké hodiny v Tovačově byly v loňském roce asi 4 měsíce mimo provoz. Po vichřici, která se nad Tovačovem prohna-la v polovině června, sice prošly opravou, ale za krátkou dobu byly opět nefunkční. Jejich záadu určil správně až hodinář z Hrušky – Antonín Lasovský, který má na svém kontě opravu nejrůznějších věžních hodinových strojů umístěných zejména v kostelech.

Hodinový stroj nacházející se ve věži tovačovského zámku je z roku 1930. Byl vyroben v Uničově ve firmě Thöndel. (Firma byla založena v roce 1847 a zanikla v roce 1938.) Stroj je středně složitý, sestává asi z 60 dílů a váží okolo 150 kg. Hodiny nemají kyvadlo, jsou řízeny radiosignálem – každou minutu dostanou impuls, který je posune o jednu minutu.

Záada, která v hodinovém stroji vznikla, byla mechanického charakteru. Byly poškozeny západky, zajišťovací kolíky a jedno ložisko. Hodinář nad opravou strávil cca 150 hodin času. Nakonzervovaný stroj je možné vidět ve věži zámku, kde je umístěný v dřevěné skříni.

Při opravě hodin bylo zrestaurováno torzo předchozího hodinového stroje, které je v současné době umístěno ve věžní komnatě.

Kvetazaj

Války – vojáci – hrdinové a současníci (I. část)

Koupil jsem si v roce 2009 barevný popisný propagační bulletin o našem městě „Tovačov, město pod Spanilou věží.“ Na kvalitním papíru je skoro stovka historických i současných fotografií, počínaje zámek na přední straně a konče večerní scénérií Hradeckého rybníka. Na fotografiích uvnitř jsou informace pro návštěvníky města, zámku a jeho pěkného okolí s turistickou mapou uprostřed na dvojlistu.

Každý takto vydaný propagační materiál se stává historickým dokumentem pro další pokolení. Nechci se dotknout žádného z textů, které popisují „svědectví historie, přírodní scenérie, hanácké tradice, kulturní a sportovní zážitky.“ Jde mně o úplně něco jiného, a to o stále opakovanou a připomínanou až skoro glorifikovanou válku prusko – rakouskou v roce 1866, která je tam na dvou listech včetně 7 fotografií (ústřední pomník, 4 další pomníky a dva kříže). Jako kdyby náš národ neprožil dvě světové války s hrdiny, které bychom si měli připomínat ve větší úctě a častěji.

Učili jsme se, že jsou války spravedlivé a nespravedlivé, útočné a obranné, bohužel každá bojující strana je přesvědčena o svém právu zvítězit za každou cenu. Ale proč došlo k této válce v r. 1866 a co jí předcházelo?

Říká se - „trocha historie nikoho nezabije“.

Začalo to již revolucí v r. 1848, kdy heslo „svobody“ odstranilo najednou pozůstatky středověku, zejména stavovství, poddanství robotu a cenzuru. Ale plná politická práva se dostala jen Uhrům mluvícím maďarsky. 2. prosince 1848 se vzdal trůnu císař Ferdinand ve prospěch svého synovce teprve 18letého Františka Josefa, a v Rakousku nastal absolutismus. Po zmatcích v Uhrách s diktátorem Košutem dobyla monarchie Uhry za pomoci ruské armády. V březnu 1849 zvítězil generál Radecký v Itálii. Snahy frankfurtského sněmu o novou ústavu německou narážely na těžké překážky, neboť strana maloněmecká chtěla státní sjednocení Německa pod Pruskem a bez Rakouska. Již tehdy bylo Rakousko odhodláno k válce, neboť bylo silnější nejen diplomaticky a mělo podporu Ruska. Prusko se muselo v Olomouci v r. 1850 podrobit Rakousku a na jaře 1851 byl opět obnoven starý Německý spolek, a plán založit národní německou říši byl pochován.

V roce 1860 činil roční schodek C.k. Rakouska až 50 mil. zlatých. Dluh státu

vzrůstal. Byla zavedena všeobecná osmiletá branná povinnost, zámožnější se mohli z této povinnosti vyplatit za 1200 zlatých. Po smrti gen. Radeckého (1858) podlehl Rakousko u Lombardie, o jehož část přišlo. Vláda ve Vídni podepsala mír z obavy, aby Prusko nevyužilo situace k utvrzení svých plánů na prvenství v Německu. Rakouská armáda, byť se reorganizovala, byla v rukou víc byrokratů než vojáků, a co hlav-

ně,

výzbroj vojska nebyla modernizována.

I když v monarchii byly snahy o federalizaci a český sněm se snažil o korunovaci Františka Josefa, ústavní požadavky zemských sněmů se protahovaly. Uhry žádaly na vládě odpovědné ministerstvo a dříve, než se vše dohodlo mezi sněmy, vypukla válka s Pruskem a Itálií.

A příčiny války s Pruskem 1866? Byla výplodem soupeření Habsburků a Hohenzollerů o vedoucí postavení v Německu, trvající již od dob Fridricha Velikého. V roce 1862 se stal v Prusku ministrem zahraničí Bismarck, který byl odhodlán sjednotit německé státy pod pruskou nadvládou. Podnětem války byl spor o společně dobyté území Šlesvik a Holštýn. Pruská armáda byla lépe vyzbrojena a počítala s pomocí Vlachů i Maďarů, uzavřela spolek s italským králem Emanueleem. I když se na stranu Rakouska postavila německá knížectví (Sasko, Hanoversko, Hesensko), jejich vojska neměla chuť bojovat.

Válka s Pruskem dopadla nešťastně. Velitel severní armády Benedek, byť soustředil dostatečná vojska u Hradce Králové, nevrhl svou přesilu, když Prusové vycházeli z hor u Lužice k Trutnovu a z Kladska ke Skalici, a obranné postavení rozložil u Sadové, kde bylo Rakousko poraženo. Pruské jehlovky se nabíjely čtyřmi náboji na místo rakouských ručnic nabíjejících se jednou kulí zpředu s perkusním zapalováním. Sevřené řady rakouských vojáků byly pro pruské jehlovky ideálním terčem, nebyl to vyrovnaný boj, bylo to vraždění. Mladý císař František Josef zavedení jehlovek ve své armádě nedoporučil. Podle něho v bitvě vítězí statečnost a kázeň - ne technika. Prusové po vítězství obsadili většinu Čech a Moravy. Německý spolek byl rozpuštěn a Rakousko zaplatilo válečnou náhradu 20 milionů tolarů.

Asi si říkáte – proč nám to vysvětluje, když to známe? Jen připomínám, že „bojovali v ní naši prapředci, kteří do této války jít nechtěli, a v ní za shora uvedené zájmy padli.“ Jaká to byla válka pro Čechy a Moravu – byla spravedlivá? Asi velmi těžko. Jak Český tak i Moravský sněm po této válce ovládli Němci. Německý živel kolonistů, zejména v pohraničí, se rozrůstal. Snaha českých a moravských politiků o federaci neuspěla. Po mnoha jednáních se všemi zeměmi monarchie došlo nakonec k vítězství dualismu, který přetrval až do roku 1918.

Přeskočíme historické události o 48 roků. Píše se letopočet 1914. Výstřely v bosenském Sarajevu s následnou smrtí knížete Ferdinanda de Este a jeho choti zahájily pod stejným císařem jako v roce 1866, Františkem Josefem, I. světovou válku – se známým pruským králem Vilémem II. jako Trojspolek k ovládnutí Evropy proti Trojdohodě.

Čeští a moravští branci narukovali opět hájit monarchii, tentokrát i po boku Němců, proti kterým bojovali v roce 1866. Válku nechtěli. Jen chytrý Josef Švejk se vydal k odvodu na invalidním vozíku.

Opět trošku historie.

České politické elity byly válkou naprosto překvapeny. V roce 1915 byli zatčeni dr. Kramář a dr. Rašín. V zahraničí diplomaticky intenzivně pracovali T. G. Masaryk, dr. E. Beneš a gen. R. Štefánek, V. Klobáček. Na západní belgicko-francouzské zákopové frontě, sahající od Severního moře až k hranicím Švýcarska, stálo proti sobě bez

výsledku skoro pět milionů vojáků a přes nadlidské úsilí obou stran, statisícové ztráty vítězství nepřinesly. Čeští vojáci vstupují do cizinecké legie. Významné politické propagandě prof. Arnošta Denise k rozdělení Rakouska a samostatné Československo mnozí politici „Dohody“ moc nevěřili. Rusové v r. 1916 rozbíjí východní frontu. V ruské armádě se zakládali tzv. české družiny, které byly s velkým úspěchem používané k průzkumu, jehož základ tvořili členové českého sokolstva, budoucí páteř a duch Československých legií.

2. července 1917 u Zborova bojovala brigáda České družiny proti rakouským vojskům, vojenským uměním a taktikou přispěla k vítězství ruských pluků. Úspěch Čechů letěl světem, dal podnět k náboru zajatých českých vojáků do budoucích legií. Němci na Ukrajině obklíčili české legie, tyto si u Bachmače probojovali přes Němce cestu k východu.

Bolševická revoluce v listopadu 1917 dala podnět v r. 1918 k Brest-litevskému míru. Masaryk, Beneš a Štefánek pracovali na založení legií ve Francii a Itálii. Po internaci představitelů odbočky Národní rady v Moskvě Maxy a Čermáka vypověděli naši vojáci bolševikům poslušnost. Vojáci si zvolili výkonný výbor k dosažení seskupení rozptýlených vojsk. Velitelé jako plukovníci Česka, Syrový, kpt. Gajda (později generálové) a jiní ovládli železniční stanice

a postupně obsadili se zbraní v ruce transsibiřskou železniční trať. Ke konci srpna 1918 bylo přes 8 000 km od Penzy až po Vladivostok v rukou českých legií. Tato událost po tři měsíce zaplňovala tisk celého světa a posílila důvěru států Dohody podporovat snahy českého zahraničního programu o zřízení československého státu. Pittsburský projev T. G. Masaryka 30. 5. 1918 potvrdil, že nový stát bude demokratický a Slovensku bude v některých směrech poskytnuta autonomie.

Legionáři po cestě kolem světa z Vladivostoku do Evropy společně s legionáři z Francie a Itálie se stali národními hrdiny a současně základem československé armády. Po válce za První republiky byly v každé obci postaveny pomníky s jmény padlých, ať již v průběhu války nebo těch, kteří položili životy již jako legionáři. V Tovačově byl tento pomník odhalen v roce 1924, stojí u autobusového nádraží. Na pomníku jsou jména padlých a jejich potomci žijí ještě mezi námi. Na bocích památníku jsou plastiky legionářů. Letošního 28. října na státní svátek jsem nespátl věneček nebo jinou květinovou pozornost mimo ovadlé muškáty vysazené na jaře. Ve sportovní hale je zavěšena od roku 1988 mramorová deska „památce padlých bratří“ se jmény Josef Hýbl, Richard Charvát, Ignác Procházka, Josef Štefan a Antonín Běhálek, pod kterou při výročí

28. října zavěsíme věneček.

Slovanská epopej Alfonze Muchy má dvacet pláten, v tom závěrečném nazvaném „Apotheos z dějin Slovanstva“ jsou zachycena čtyři období Slovanstva ve čtyřech barvách. Střed obrazu vyplňuje žlutá barva radosti a svobody. Vlevo dole lidé vítají lipovými ratolestmi vojáky vracující se z první světové války – naše legionářské hrdiny. Ženy v rozmanitých slovanských krojích pletou girlandy a připravují vlajky na oslavu samostatnosti.

Opět trošku historie.

Mladá Československá republika svou rozlohou představovala jen 20,8% Rakouska – Uherska, počtem obyvatelstva 26,4%, ale měla přes 70% jeho průmyslu. Po počátečních poválečných zmatcích, nedostatku a světové krizi v třicátých letech dokázala za dvacet let své existence co do průmyslu, zemědělství, výzbroje armády, kultury, sportu, tělovýchovy a spolkové organizovanosti patřit mezi nejvyspělejší státy světa.

30. ledna 1933 - se stává německým kancléřem Adolf Hitler. Začíná štvavá kampaň proti ČSR. Německo přestává uznávat Versailleskou smlouvu. (Pokračování v příštím čísle.)

Vlastimil Kohn

Použitá literatura - vlastní archiv

Významní rodáci

Arnošt Förchtgott Tovačovský – pěvec jara

Možná mnohého čtenáře napadne myšlenka, proč, když je v plném proudu zima, píšu o jaru, ale jiného napadne souvislost s tovačovským rodákem Arnoštem Förchtgottem Tovačovským. Neboť 28. prosince 2010 uplynulo 185 let od jeho narození.

Proč je označován jako „pěvec jara“ a jaká byla doba, do které se narodil a v jaké žil? Začneme pěkně od začátku.

Prudký společenský a politický kvas přelomu 18. a 19. století se života Tovačova příliš nedotkl. Čas zde plynul klidným tempem. Tovačovští dál trpěli robotu na feudálním velkostatku, v náboženské pokoře a poddané poslušnosti.

Žili pod hraběcí nadvládou Arnošta z Küenburka a ten, aby lid udržel v náboženském horlení a v bohabojné poslušnosti, povolal z rodné Vožice faráře Aloise Morávka.

Ten ve farním kostele sv. Václava 24. ledna 1814 požehnal učitelskému mládenci Josefu Förchtgottovi (24) a jeho nevěstě Terezii Niklasové (19 let), pozdějším rodičům Arnošta Förchtgotta.

Brzy po svatbě se stal Josef Förchtgott ředitelem a rektorem školy. Na tovačovské škole učil plných padesát let (1810-1860).

Za 27 let společného života měli Förchtgottovi 14 dětí. Šest synů a osm dcer. Řada z nich zemřela na tuberkulózu, což svědčí o tom, že žili v nuzných podmínkách.

Jako sedmé dítě 28. prosince 1825 se narodil chlapec, který dostal jméno podle majitele panství Arnošt. Díky svému nadání a pili již v jedenácti letech zastupoval otce ve hře na varhany v kostele. Uměl hrát na píáno a velmi rád a dobře zpíval.

Základní vzdělání získal v Tovačově. Od roku 1838 studoval v Olomouci. Nejprve byl žákem diecézní hlavní školy, následně gymnázia. Po celou dobu studia patřil k nejlepším žákům.

V letech 1845-1848 se stal Förchtgott studentem filozofie. Při těchto studiích navštěvoval přednášky z české řeči a literatury u známého vůdce národně-obrozenecké Olomouce prof. A.V. Šembery a odtud lze odvodit hlavní příčinu účasti na akcích bouřlivého roku 1848.

Po dokončení studií na filozofické fakultě pokračoval ve studiu práv na fakultě právnické a státovědné, kde 22. září 1851 získal absolutorium.

Od roku 1847 řídí studentský pěvecký sbor, organizuje pěvecká a hudební čísla v přestávkách divadelních představení a je mezi organizátory a účastníky velké národopisné slavnosti v roce 1845, na níž mezi jinými byla předváděna hanácká svatba s dožatou. Do těchto slavností a vystoupení vnášeli prvky lidového umění, zejména písně a tance z Tovačovska.

Po příchodu do Olomouce skládal a psal německy pro sbory.

Z českých děl lze jmenovat „Tiše potok pluje loukou“ (první zachovaná skladba z dob studií na právech 1844), „Dívčino pozdravení“, „Společná“ a „Příjde jaro přijde“ – vyjadřuje touhu po osvobození a jistotu Slovanstva nad habsburskou monarchií. Tato skladba je vyvrcholením jeho tvorby.

28. května 1848 se čeští studenti olomouckého vysokého učení rozhodli založit podle pražského vzoru politický spolek Lípa slovanská v Olomouci (pražský spolek Lípa slovanská vznikl

30. dubna 1848). V čele olomoucké Lípy slovanské bylo kolem stovky, většinou vysokoškoláci, několik slovansky orientovaných profesorů – gynekolog František Antonín Mošner, přírodovědec a národohospodář Jan Helcelet a filozof Ignác Jan Hanuš a jediný olomoucký měšťan Jan Hejnar. Spolková místnost se nacházela v hostinci U Zlatého lva (patrně na Dolním náměstí č. 34).

V noci 22. května 1848 Arnošt Förchtgott demonstruje v Olomouci společně s dalšími studenty před domy německých mocipánů. Je v desetičlenném prozatímním výboru Slované lípy, který se usnáší na požadavku rovnoprávnosti českého jazyka.

Slovanské lípa pěstovala aktivní vlastenectví a přičinila se o trvalé sjednocení Čech a Moravy. V politických akcích revolučních demokratů plnila aktivní úlohu hudba a zpěv, řízené a organizované Arnoštem Förchtgottem.

Mezi 120 olomouckými studenty, kteří v té době odcestovali do vzbouřené Vídně, aby při pouličních bojích pomohli vídeňským kolegům, bylo asi 30 Čechů. Ti odjízďděli s novou písní na rtech, hymnou olomoucké Lípy slovanské. Autorem textu písně, pro níž se ujal název „Jarní“ byl magistrátní auskultant (právník připravující se na funkci soudce) Jan Vlk (1822-1896), později Mošnerův zeť a notář ve Znojmě. Nápěv písně zkomponoval právník Arnošt Förchtgott-Tovačovský (1825-1874), tehdy velitel jedné ze dvou setin olomoucké studentské legie.

*Příjde jaro, přijde, zase bude máj,
usmívá se slunce, usmívá se háj.
Stříbrné své vlny voda vyleje,
rozkvetne se růže, slavík zapěje.*

*Rozpuknou se ledy, volný bude proud,
po vlnách šumících lodí budou plout.
Pole vydá klasy, bujný bude květ,
kosa bude řinčet, zpěv radostně znět.*

*A ta lípa naše bude zelená,
z větví mocných listů nám na věnce dá.
Ajta, vlasti plesej, usmívá se háj.
Příjde jaro, přijde. Budem mítí máj.*

Chápání symbolu lípy jako ústředního symbolu slovanství, zatímco dub se považoval za symbol germánství. Obvykle se soudí, že lípu učinil posvátným strohem Slovanů Jan Kollár (1793-1852) ve svém básnickém díle Slávy dcera (1824, konečné znění 1832). Ale už roku 1805 prohlašoval Václav Stach (1754-1831), profesor olomouckého generálního

semináře na Hradisku a poté zdejší teologické fakulty (ve sbírce Starý veršovec pro rozumnou kratochvíli).

Z revolučních písní pražských barikádníků sestavil Zpěvník.

Po ochabnutí revolučního nadšení se necítí Arnošt Förchtgott spokojen a po třináctiletém studiu odchází na podzim r. 1851 do Vídně. Pokračoval ve studiích započatých v Olomouci, ale hlavně se věnoval hudbě a zpěvu. Byl řádným posluchačem práv na univerzitě, kde patřil k nejlepším studentům, a tak byl osvobozen od kolejného a dostával stipendium.

Brzy na něj začne působit hudební život vídeňský, a tak zanechal studií a plně se věnuje hudbě. Pohybuje se v německých hudebních kruzích. Na Schubertův návrh se věnuje opernímu zpěvu, ale na naléhání lékaře toho zanechává. Onemocněl tyfem a následně tuberkulózou.

Přijímá místo vychovatele v rodině hraběte Terlágo. Zde se také seznámil se švýcarskou Němkou Žofíí Bergauerovou a roku 1870 se s ní oženil. Manželství však nebylo šťastné, neboť manželka byla marnotratná a náročná žena. Novomanželé se dostávali neustále do finančních nesnází, kterých se nezbavili až do smrti. Manželka Žofie neměla pochopení ani pro jeho menšinovou práci a plodný život umělce.

V domě Tergála poznal Förchtgott mnoho osobností. Svým barytonem se proslavil a byl zván do vídeňských salonů, kde si ho nejvíc oblíbila baronka Sínová, arcivévoda Max a arcikněžna Žofie.

Od cara Alexandra II. získal v roce 1871 velkou zlatou medaili za podporu staroslovanských zpěvů.

Od roku 1860 byl Förchtgott profesorem hudby na učitelském ústavu u sv. Anny ve Vídni. Byl ředitelem církevních sborů ústavu. Do 13. listopadu 1861 byl učitelem spolku pro zvelebení církevní hudby. Tovačovský skládal také mše, truchlozpěvy a rekvie.

Při svých schopnostech se velmi brzy ocitl v čele čilého společenského života vídeňských Slovanů. V této době počestil své jméno na Bohaboj (Förchtgott v němčině znamená Boj se Boha - proto Bohaboj, a podle svého rodiště – Tovačovský).

Od roku 1861 se Tovačovský zabývá myšlenkou založit Český zpěvácký spolek. Ujal se pořádání menších i větších hudebních besed a koncertů. Roku 1861 připravoval založení Zpěváckého spolku

slovanského a na ustavující valné hromadě v květnu 1862 byl zvolen sbormistrem a zůstal jím až do své smrti.

Účastnil se různých oslav a zájezdů spolku do vlasti. Pořádal besedy a plesy, které měly slovanský ráz a scházeli se zde Češi, Rusové, Slovinci, Srbové, Poláci a jiní. Se spolkem byl na zájezdech v Brně (1863), v Praze (1864), v Uherském Hradišti, Kroměříži a v Přerově (1874).

Mezi prvá provedení jeho sborů patří „Ruské národní písně“ – poprvé byly uvedeny 13. prosince 1862. Dále „Na Krkonoších“, „Husitská“, „Svorný duch“, „České vánoční písně národní“, „Kankáta“.

Roku 1892 byly vydány veškeré jeho skladby. Celkem jich bylo 47. Pro spolek napsal 38 skladeb. Roku 1863 se Tovačovský zúčastnil zakládání Slovanské besedy.

V roce 1874 byl Tovačovský již vážně nemocen. Tuberkulóza se neúprosně hlásila. Slovanská beseda mezi členy sebrala 1700 zlatých, aby se mohl léčit na jihu.

Když byl založen ve Vídni spolek pěvecký Lumír, byl Tovačovský zvolen jeho čestným členem. Tovačovský se také zúčastnil založení Slovanské tělocvičné jednoty Sokol vídeňský.

Organizačně i skladatelsky se podílel na práci pěveckých spolků. V jejichž repertoárech převládají slovanské národní písně.

Při své hudební tvorbě čerpal z revolučního hnutí a romantické touhy po sjednocení všech Slovanů.

Na nemoc a na svůj osud si stěžoval v dopisech svým sestrám Terezii a Aloisii, které nepřestával podporovat. Léčil se v Teplicích nad Bečvou, ale neuzdravil se. Vrací se zpět do Vídně, kde složil svoji poslední skladbu – „Památce Jungmannově“. Účastnil se oslav Kollárových ve Vídni a Komenského v Přerově (v srpnu 1874 byl přítomen slavnostnímu odhalení pomníku J. A. Komenského od socha-

ře T. Seidana, sám složil k této příležitosti kantátu „Památce Komenského“ na slova Elišky Krásnohorské).

Zemřel 18. prosince 1874 ve Vídni. Při jeho pohřbu 20. prosince zpíval Slovanský pěvecký spolek v přeplněném kostele u sv. Trojice jeho skladbu „Libera“. Byl pochován v čestném hrobě města Vídně.

Slovanský pěvecký spolek se postaral o postavení pomníku na Förchtgottově hrobě – prostý žulový jehlan se jménem a začátkem znárodnělé písně „Přijde jaro přijde“. Pomník byl odhalen 17. října 1875.

Akademický spolek se také postaral o odhalení pamětní desky na rodném domě v Tovačově 15. června 1976. Deska byla odhalena za přítomnosti zástupců vídeňské menšiny, četných pěveckých spolků a besed z širokého okolí. Po slavnostní mši se seřadil průvod, jehož se zúčastnili banderia z Lobodic a Oplocan, hasiči z Tovačova a Přerova, veteráni z Lobodic s hudbou, Sokol z Prahy a Vídně, zastupitelstva měst a obcí Tovačova, Přerova, Kojetína, Nové Vsi u Břeclavi, Občanská beseda Z Hrubčic s praporem a hudbou, pěvecký spolek Jaroslav z Kojetína s praporem, Moravan z Kroměříže s praporem, Přerub z Přerova s prapory, Občanská beseda z Tovačova a zástupci pěveckého spolku Haná z Vyškova. Průvod uzavírali banderisté z Ivaně s hudbou. Po uvítací řeči tovačovského starosty pana Létala oslovil shromážděné obecní poslanec dr. Fandrlík, který vzletnou řečí vylíčil zásluhy Förchtgotta. Následně byla odhalena pamětní deska s textem.

ZDE

**narodil se dne 28. prosince 1825
Arnošt Förchtgott-Tovačovský.
(+ ve Vídni 18. prosince 1874.)**

Po odhalení desky zahrál hudební

sbor „Kde domov můj“. Nato promluvil předseda slavnostního výboru pan František Šramota a pěvecké sbory zapěly Tovačovského „Vlasti“ a průvod se rozešel. V poledne byl banket, s účastí na dvě stě lidí a vše bylo zakončeno velkolepým plesem.

Podobně velkolepá vzpomínková slavnost se uskutečnila na paměť 25. výročí úmrtí.

Roku 1884 byl v Praze založen Pěvecký kruh Tovačovský, který uctíval jeho památku a dílo. Spolek choval rukopisy sborů. Dívčino pozdravení, společnou úpravu hymny Kde domov můj a mohutný sbor Vlasti z roku 1862, jež přijal za spolkovou hymnu.

Byl výborný pěvec, pianista, učitel, sbormistr, regenschori, hudební skladatel a dobrý člověk. Byl výraznou postavou obrozenecké Olomouce, organizátorem jejího hudebního života a neohroženým bojovníkem za sjednocení českých a moravských vlastenců v zápase proti germanizačním snahám. Ve Vídni pokračoval ve své plodné práci a získal neocenitelné zásluhy o vídeňskou českou a slovanskou menšinu. Byl čestným členem mnoha spolků, např. pražský Hlahol, vídeňský Lumír.

V den úmrtí a na Dušičky byl hrob ve Vídni vždy ozdoben květinami od spolků vídeňských i jedinců, kteří milovali pěvce jara, slovanství a hrdinství. Učitelé sem vodili děti. Pěvecké spolky při výročních narozeninách a úmrtí pořádaly vzpomínkové oslavy, přednášky a koncerty. Velkolepou vzpomínku uspořádala Vídeňská pěvecká župa při oslavě 60. výročí úmrtí v roce 1934.

Dnes většina jeho skladeb upadla v zapomenutí.

Poslední větší vzpomínkovou akci uspořádala v roce 1999 kulturní a školská komise v Tovačově při 125. výročí úmrtí v sále ZUŠ V Tovačově.

Mgr. Antonín Havlin

Vloni uplynulo 100 let od narození hudebního skladatele Klementa Slavického, rodáka z Tovačova.

Klement Slavický (* 1910, + 1999)

Narodil se 22. září 1910 v Tovačově. První hudební základy získal od svého otce Klementa – sbormistra, varhaníka, ale i skladatele, žáka Leoše Janáčka. Ve studiu hudby pokračoval mladý Klement v Přerově, kam se rodina přestěhovala.

V Přerově se také odehrálo jeho osudové setkání s hudbou Josefa Suka. Ta jej natolik zaujala, že se rozhodl studovat

jedině u Josefa Suka. Nejdříve však musel absolvovat střední skladatelskou školu pražské konzervatoře u K. B. Jiráka. Pak teprve mohl být přijat do Sukovy mistrovské třídy.

Další život Klementa Slavického se po studiích odvíjí už v Praze. Řadu let působil jako hudební režisér a dirigent v Československém rozhlasu, kde prožil všechna

úskalí války a okupace. V padesátých letech mu bylo rozhlasové působení znemožněno kvůli nekompromisním postojům a hlubokému náboženskému přesvědčení.

Tvorba Klementa Slavického sleduje moderní směry evropské hudby s inspirací v rodné Moravě. V rozsáhlém seznamu jeho díla najdeme například Moravské taneční fantazie pro orchestr,

ze stejného zdroje čerpají i Rapsodické variace. Slavický napsal písňové a sborové cykly na slova moravské lidové poezie a vytvořil i řadu drobných skladeb a písní pro nejmladší hudebníky a zpěváky. Jeho hudba není snadná ani pro interprety ani pro posluchače, přesto si pro své vnitřní hodnoty našla místo nejen na koncertních pódiích doma i v zahraničí, ale i v rozhlase a nahrávacích studiích.

Za svou IV. symfonietu s názvem Pax hominibus in universo orbi, věnovanou čtyřicátému výročí Organizace spojených

národů, byl skladatel odměněn Zlatou medailí a osobním dopisem generálního tajemníka OSN. Rovněž se stal nositelem Zlaté medaile Univerzity Palackého v Olomouci, byl čestným starostou Umělecké besedy – prestižního spolku, který už od dob Smetanových sdružoval přední české výtvarné, literární a hudební umělce. Jako nejvýznamnější žák Josefa Suka byl zvolen čestným předsedou Sukovy společnosti. Náležel mu rovněž odbojový Řád Karla IV. Mezinárodní astronomická unie pojmenovala na jeho počest planet-

ku (11325) – Slavický. Planetku objevila Lenka Šarounová 17.9.1995 na Ondřejově. 29. září 1995 byl Klementu Slavickému udělen titul Čestný občan města Tovačova.

16. října 2001 byl slavnostně zapsán do Knihy cti městské části Praha 3, bohužel už „in memoriam“. Klement Slavický zemřel těsně před oslavou svých 89. narozenin 4. září 1999 v Praze. Jeho existenci a tvorbu dnes připomíná expozice umístěná na zámku v Tovačově.

Kvetazaj

ZŠ a MŠ Tovačov

Mateřská škola

První pololetí v mateřské škole se blíží ke konci a děti mají za sebou spoustu zážitků.

Na podzim se v přestrojení strašidylek mohly společně se svými kamarády vydávat na dýňové slavnosti. Vesele bylo i na koncertu Pavla Nováka ml., kde jsme si mohli zazpívat a zatancovat. Každý měsíc mají děti možnost ve školíčce zhlédnout jedno krásné divadelní představení a k velmi oblíbeným patří také pravidelné kroužky - Hanáček, grafomotorika a angličtina, která byla letos ve školíčce zavedena nově a sklídila u předškoláků velký úspěch.

V čase vánočním děti navštívil Mikuláš se svou družinou a zúčastnili jsme se výletu do Olomouce na hudebně zábavný pořad „Mikulášování“. Vánoce děti oslavily besídkou pro rodiče s posezením u stromčku a návštěvou adventního koncertu v LŠU. Na závěr roku jsme si společně zazpívali u stromčku na tovačovském náměstí. Akcí nebylo málo a všichni už

se těšíme, co pěkného nám přinese druhé pololetí.

Barbora Složilová, MŠ Tovačov

Základní škola

Malé ohlédnutí za prusko-rakouskou válkou z roku 1866

Loňské zářijové svatováclavské hody se nesly v bojovném duchu prusko-rakouské války. Největším zážitkem byla bezesporu rekonstrukce bitvy u Tovačova, znamenitě odehraná ochotníky a nadšenci z řad Komitétu pro udržování historických památek z války roku 1866. Na naší škole jsme se rovněž inspirovali tematickým zaměřením hodových oslav a pro žáky jsme připravili jednodenní projekt.

Cílem projektu „PRUSKO-RAKOUSKÁ VÁLKA 1866“ bylo přiblížit žákům problematiku prusko-rakouské války,

s přihlédnutím k dílčí bitvě této války, která se odehrála v blízkosti Tovačova.

Ve čtvrtek 9.9. 2010 zahájili žáci 9. A svůj projektový den besedou s panem Jiřím Jemelkou, členem Komitétu pro udržování památek z války roku 1866, na níž se dozvěděli různé zajímavosti o bitvě u Tovačova, např. jaké nosili vojáci obou stran uniformy, nebo jaké zbraně používali, a také se seznámili s vůdčími osobnostmi prusko-rakouské války.

Poté se žáci vydali na vycházku po dochovaných památkách vztahujících se k roku 1866. Jejich prohlídku doplnil průvodním slovem pan Jemelka. Po návratu do školy žáci plnili úkoly k danému tématu v pracovních listech a zpra-

covávali fotodokumentaci navštívených pomníků a mohyly.

Téma prusko-rakouské války se žáci snažili rovněž výtvarně ztvárnit malbou výjevů z prusko-rakouské války, nebo navštívené mohyly. Dané téma žáci využili při tvorbě zábavně historického materiálu pro zpestření hodin dějepisu a pro tyto účely vytvořili puzzle, komiks, osmisměrku, kvíz a tajenku.

Celý projekt směřoval také k využití mezipředmětových vztahů, hlavně znalostí zeměpisu, výchovy k občanství, výtvarné výchovy a regionálních dějin.

Mgr. Jitka Lehká

Mgr. Jana Ticháčková

Historický kvíz

1. Proč došlo k prusko-rakouské válce?

- a) kvůli sjednocení Rakouska
- b) kvůli špatné domluvě o správě dobytých území
- c) kvůli koloniím

2. Kdy se odehrála prusko-rakouská válka?

- a) 1871
- b) 1866
- c) 1888

3. Jak se nazývá velitel rakouské armády?

- a) Ludvík Benedek
- b) Giuseppe Garibaldi
- c) Viktor Emanuel II.

4. Kdy se odehrála bitva u Tovačova?

- a) 16.6.1866
- b) 5.7.1866
- c) 15.7.1866

5. Jak se nazývá nemoc, kterou sem přuští vojáci dovlekli?

- a) malárie
- b) cholera
- c) mor

6. Používali vojáci obou stran děla?

- a) ano
- b) někdy
- c) ne

7. Jak se nazývá zbraň pruských vojáků?

- a) bokovka
- b) jehlovka
- c) bodavka

8. Jak se nazývá hudební skupina, která zpívá dobové písně k prusko-rakouské válce?

- a) Nezmaři
- b) Lemuři
- c) Kantoři

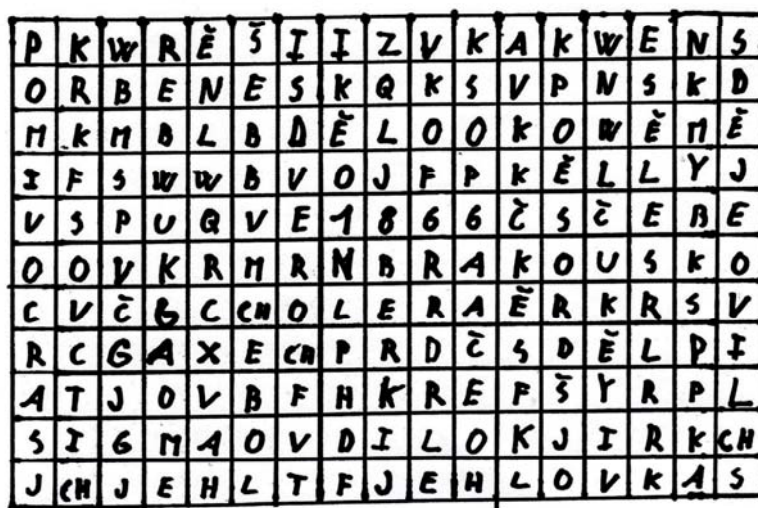
9. Kdo byl vítězem prusko-rakouské války?

- a) Prusko
- b) Rakousko
- c) nikdo

(správné odpovědi: 1b, 2b, 3a, 4c, 5b, 6a, 7b, 8c, 9a)

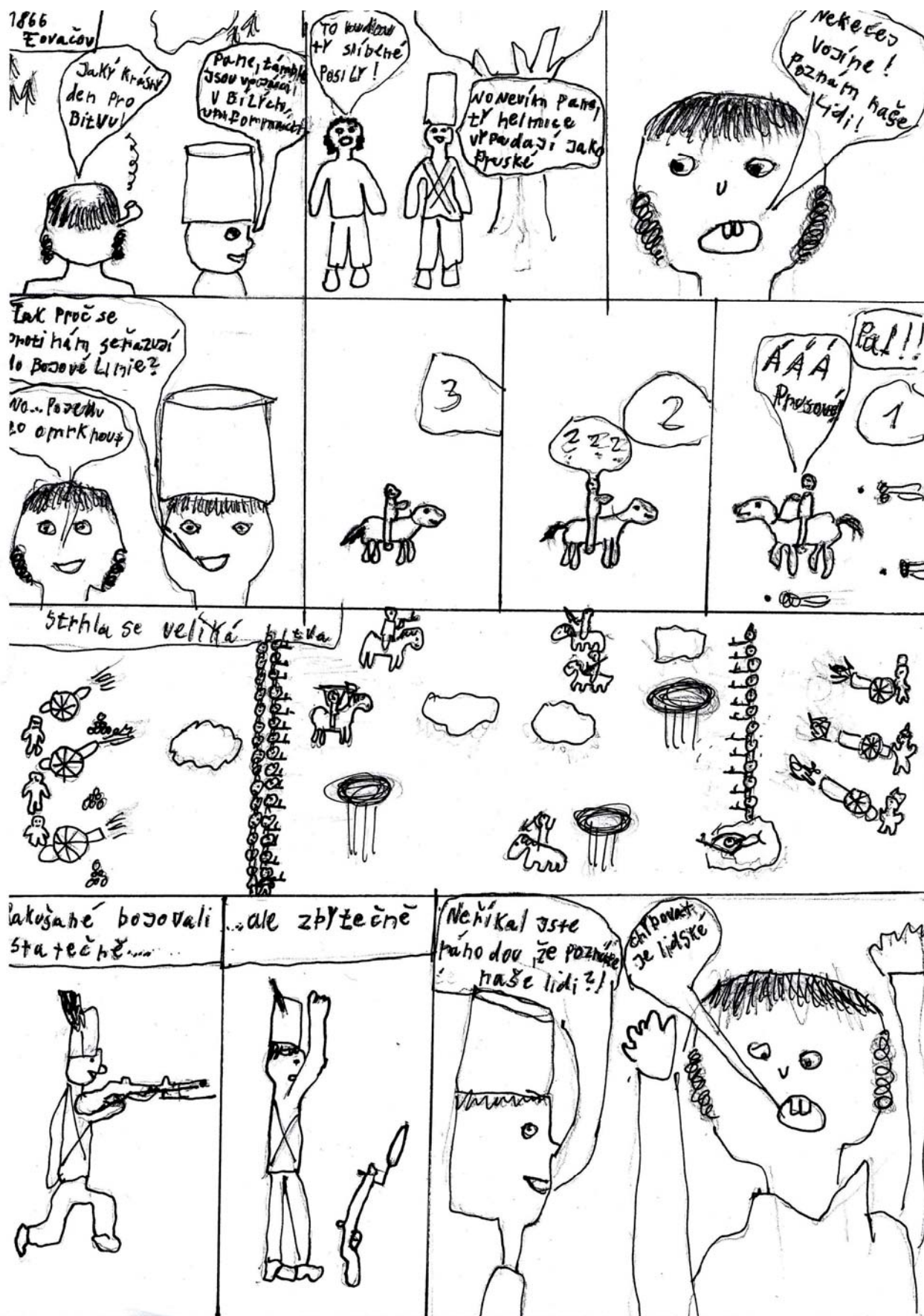
Autoři: Kristýna Hubertová,
Veronika Špačková

Osmisměrka 1866

Najdi slova:
Benedek, Tovačov, cholera, jehlovka,
dělo, Prusko, Rakousko,

Jak se bojovalo u Tovačova...

Autoři: Michal Čech, Jan Patočka

Názory čtenářů

Chodníkový zákon a komunální volby

Tak máme po komunálních volbách a námi zvolení zastupitelé mají nelehký úkol, a to za čtyři roky, na které byli námi zvoleni, dokázat, co jsou schopni ze svých programů zvládnout.

Vím, mají nelehký úkol i proto, že ze státní pokladny mají každoročně méně peněz. Ale je zde dost věcí, které lze i bez financí zvládnout a které většinu lidí usnadní a zpříjemní život v tomto městě.

Jedním z nich a podle mě jedním z nejdůležitějších je „chodníkový zákon“. Podle mě je správné, že v zimních obdobích ručí za uklizené chodníky jejich vlastníci, což ve většině případů je město Tovačov, a většinu rozumných lidí je jasné, že je první zapotřebí uklidit chodníky na frekventovaných místech, jako je náměstí, před školou a školkou a na sídlišti Zvolenov.

Domnívám se, že trochu práce nikomu neuškodí, aby si nemohl před svým domkem sníh uklidit sám.

Ale je zde jedna záležitost, o které

bych byl rád, kdyby zastupitelé aspoň přemýšleli. Když pomine zima, je hezké, že lidé chtějí opravit a zateplit své domovy, ale musí si uvědomit, že tím zaberou podstatnou nebo dokonce celou část chodníku. A to často bez potřebného ohlášení a uhrazení poplatku na místním městském úřadě.

Takto vybrané peníze by bylo možné použít na nákup výkonnější techniky pro zimní úklid sněhu nebo na opravy chodníků. Osobně se domnívám, že když zaplatí lidé statisíce za termofasádu, tak jim stokoruna v rozpočtu až tak neublíží. A to nemluvě o tom, že většina lešení postavených na obecním pozemku není dle obecní vyhlášky řádně označena a v noci osvětlena, a je nutné si uvědomit, že chodníky užíváme všichni a že si nedovedu představit následky a případné jednání s pojišťovnou, pokud by se někomu z důvodu, že lešení není řádně označené, něco stalo.

Z vlastní zkušenosti vím, že pokud se člověk setkává každodenně s nedo-

držováním obecně platných vyhlášek, tak je sám čas od času začne porušovat. Když vidí dennodenně, jak spoluobčané pálí plastové lahve, i když jsou na plasty vyhrazené kontejnery, jiní nechají pobíhat své psy bez vodítka, i když pokousali již několik dětí, a další mají v oblíbě parkovat na cestě či chodníku, takže nejde buď projet po místní komunikaci nebo projít bezpečně po chodníku a podobně.

Ale tím, že nedodržujeme obecně platné vyhlášky, na kráse a bezpečnosti tomuto městu nepřidáme. Proto je nutné, aby spoluobčané, kteří mají zájem o rozvoj našeho města, se nad danou situací zamysleli a podle svého uvážení také jednali. Zda žít v obci, kde se porušují platné vyhlášky, či zlepšit dodržováním obecně platných vyhlášek život a bezpečí nás všech.

A to snad všichni zastupitelé měli ve svých předvolebních programech?

Zbyněk Opatrný

Protipovodňová opatření v Tovačově

V posledních 15 letech byly některé zastavěné části našeho města ohrožovány zvýšeným stavem vody – záplavami – již minimálně 5krát. Jak se tedy účinně bránit a ochránit tyto lokality města (Zvolenov, Podzámčí, část. ul. Prostějovská) před vodou, která v době zvýšeného průtoku a stavu hladin v řece Moravě a Bečvě ohrožuje občany města, jejich majetek a případně komplikuje dopravu do okolních obcí?

V tomto článku se zaměřím na ta opatření, která přímo ovlivňují záplavy ve výše uvedených částech města.

Poslední ochranou před zaplavením zastavěného území města je vodní tok Mlýnský náhon, který v krajině byl utvořen uměle, a jak ze zkušeností z posledních let víme, záplavovou vodu z řek Moravy a Bečvy vždy svým levým břehem zastaví. Bohužel tento umělý tok je v bezprostřední blízkosti města několikrát překonán, a tím je vlastně umožněno proniknutí záplavové vody na druhou stranu, tj. do města.

Která jsou tato tři místa?

1) Výpust vody z Hradeckého rybníka

u Cípského mostu.

- 2) Odvod vody z meliorací v lokalitě Podzámčí, podchod začíná v zámeckém parku, podchází část fotbalového hřiště a okolo rybníka Kolečko po překonání silnice Tovačov – Troubky ústí do vodního toku Splavská.
- 3) Podchod vodního toku Splavská pod Mlýnským náhonem u restaurace Na Nábřeží.

Takže podaří-li se záplavovou vodu v době záplav udržet u levého břehu Mlýnského náhonu, nedojde ke zpětnému vzedmutí vodních hladin a průniku vody do lokalit Zvolenov a Podzámčí.

Jaká tedy potřebná opatření navrhuji provést.

- 1) Zajistit okamžité vyčištění koryta a břehů Mlýnského náhonu, zpevnění jeho břehů, odstranění zestárých a suchých stromů, výsadbu nové zeleně, provádět pravidelnou kontrolu a čištění.
- 2) Vybudovat nový podchod toku Splavská pod Mlýnským náhonem s novým funkčním uzávěrem, rekon-

struovat přepad z Mlýnského náhonu do Splavské.

- 3) Vybudovat stabilní přečerpávací stanicí pod restaurací Na Nábřeží, která v době, kdy tok Splavské bude uzavřen, zajistí přečerpávání přitékající vody do Mlýnského náhonu, a tím zabrání zvýšení vodní hladiny na Zvolenově.
- 4) Vybudovat nový uzávěr na odvodu vody ze zámeckého parku na levém břehu Mlýnského náhonu u fotbalového hřiště. V zámeckém parku připravit plochu a zařízení pro umístění mobilního čerpadla, které v době záplav by přečerpávalo přitékající vodu z Podzámčí do Mlýnského náhonu.
- 5) Vyčistit koryto a břehy vodního toku Splavská v celé své délce, odstranit překážky omezující průtok vody, opravit mosty v ulici Nádražní a na cestě k platanům.
- 6) Na Podzámčí obnovit propojení „Greftu“ přes zahrady, zámecký příkop do Mlýnského náhonu pod mlýnem. Toto propojení bude plnit současně 2 funkce, jednak v době

záplav bude odvádět spodní vody z Podzámčí a hlavně, pokud se zřídí na přečerpávací stanici splaškové kanalizace pod zdravotním střediskem havarijný přepad a tento se napojí na tuto propojku, nebude docházet v době přívalových dešťů k vyhlí a přetečení splaškové kanali-

zace do zastavěné části na Podzámčí.

Toto jsou dle mého soudu hlavní potřebná opatření, která určitě přispějí k ochraně Tovačova před záplavami a zvýšeným stavem spodní vody.

Tato opatření je samozřejmě nutné konzultovat, připravit a realizovat ve spo-

lupráci s podniky Povodí Moravy, a.s., Vodovody a kanalizace Přerov, a.s., městem Tovačov a dalšími zainteresovanými.

V Tovačově 7.1.2011
Ing. Rozehnal Stanislav

Co se děje s tovačovským fotbalem?

Toto zamyšlení píše ze srdce všech tovačovských fanoušků, kteří chodí na zápasy našeho družstva mužů.

Jak krásné to bylo nadšení a euforie při postupu z okresního přeboru do 1. B třídy a následně do 1. A krajské soutěže (tak vysokou soutěž ještě naši muži nehráli).

Všichni jsme byli přesvědčeni, že tato soutěž do Tovačova patří, vždyť zde hrají i naši sousedé (Dub, Kojetín, Troubky, Brodek, Klenovice a další), a každý zápas bude jako místní derby. Pro diváky lahůdka pro oči a také budou větší návštěvy okolních fanoušků.

Stalo se již tradicí, kdy po ukončení zápasu hráči děkovali fanouškům a fanoušci zase hráčům za předvedené výkony.

Po postupu do 1. A třídy jsme odehráli velmi dobrý zápas v Dubě, i když jsme prohráli, byla na hráčích vidět sna-

ha – bojovalo se o každý míč. Za takový výkon jsme byli na naše hráče pyšní a těšili jsme se na další domácí zápasy, kde bývá přítomno 250 – 400 diváků.

Následující zápas s Běloučkou jsme vyhráli a pak nastal nečekaný zlom ve výkonech našeho družstva.

Hráči si přestali věřit, nastupovali na zápasy v poráženecké náladě, což bylo znát i v kabině – nějak se nám ztratila zápasová šťáva a snaha porvat se o každý míč.

Prohráli jsme domácí zápasy s oddíly ze spodní části tabulky.

Po podzimní části jsme na předposledním místě, což není lichotivé pro tovačovskou kopanou.

Nyní čeká naše borce zimní přestávka a fanoušci se ptají hráčů:

- Co uděláte pro záchranu v soutěži?
- Jakou přípravu naordinuje a bude vyžadovat trenér?

- Jaké stanovisko zaujme kapitán a vedoucí mužstva?
- Jak se k této situaci postaví výbor oddílu?

Vyzýváme všechny hráče – udělejte vše po sportovní stránce pro zachování 1. A třídy v Tovačově – vždyť máme nadějný dorost, který vede svou tabulku krajské soutěže. Tito chlapci budou Vašimi nástupci – nepokazte jim dobrý start do dospělácké kopané.

Předpokládám, že na výroční členské schůzi oddílu kopané jak výbor, tak i samotní hráči k naší výzvě zaujmou své stanovisko.

za věrné fanoušky
Vybíral Vladimír

Z činnosti spolků

Zahrádkáři v roce 2010

Naše základní organizace Českého zahrádkářského svazu, která i v Tovačově působí více jak 50 let, zahájila v loňském roce svou činnost výroční členskou schůzí. Na této schůzi bylo zhodnoceno uplynulé období, tj. činnost v roce 2009, schváleno hospodaření a podána informace o plánovaných akcích roku 2010.

Ještě v zimních měsících se nám podařilo uspořádat v naší klubovně na Podzámčí přednášku na téma Pěstování chryzantém, které se i přes mrazivé počasí zúčastnila řada posluchaček.

Již tradicí se stávají dvě na sebe navazující akce, a to stavění a kácení máje. Opět sice těmito akcím neprálo počasí - trvalý déšť, ale i tak obě akce na začátku a konci měsíce května zdárně proběhly.

Rovněž pravidlem se stává každoroční jednodenní autobusový zájezd pořádaný naší ZO ČZS pro naše členy, jejich rodinné příslušníky a další zájemce z našeho města.

V loňském roce jsme navštívili zahradní centra v Bystřici pod Hostýnem a Martiničích u Holešova. Dále následovala exkurze do firmy Rudolf Jelínek ve Vizovicích, která byla zakončena ochutnávkou výrobků a dále možností zakoupení si různých druhů pálenek v podnikové prodejně. Z Vizovic jsme posilnění odjeli navštívit zahradnictví v Jalubí, které se specializuje na tzv. čarovníky. Náš sobotní výlet jsme ukončili v Buchlovicích, kde v zámeckém parku je jedna z největších expozic kvetoucích fuchsí a řada dalších zajímavostí.

Rok 2010 byl pro naši organizaci zajímavý a i výjimečný tím, že se nám podařilo uspět s naší žádostí o poskytnutí finanční dotace na vybavení naší klubovny na Podzámčí novým inventářem. Získání této finanční dotace je vypisováno a organizováno MAS Střední Haná, kde je i naše město Tovačov členem. V loňském roce uspělo a dotaci získalo kromě naší ZO ČZS Tovačov také město Tovačov, které realizovalo ozelenění části sídliště Zvolenov a pořídilo novou mechanizaci na údržbu zeleně ve městě, a dále Sokol Tovačov, oddíl kopané, který ze získaných finančních prostředků realizoval stavební úpravy šaten na fotbalo-

vém hřišti.

Ale vraťme se k naší finanční dotaci, kterou poskytuje SZIF, pracoviště Olomouc. Po zvládnutí všech administrativních a schvalovacích procesů a nástrah byla podpisem smlouvy naší organizaci přidělena finanční dotace až do výše 110 tis. Kč. Celý systém poskytování dotací funguje tak, že kromě spoluúčasti, v tomto našem případě ve výši 10 %, si žadatel musí zajistit finanční prostředky v plné výši, vše zafinancovat z vlastních a půjčených finančních prostředků a následně po provedené kontrole pracovníků SZIF a podpisu závěrečné zprávy poukáže SZIF 90% z uznaných plateb.

A co jsme si tedy za dotaci pořídili? Dle schváleného projektu jsme zakoupili 50 ks konferenčních židlí, 20 ks jídelních stolů, dřevěné stojanové věšáky a krbová kamna, vše za cca 105 tis.Kč. A nyní tedy čekáme, kdy na náš účet SZIF pošle očekávané peníze.

Pravidelně každý rok v měsících srpnu až říjnu probíhá moštování ovoce. I když loňský rok úrodě ovoce moc nepřál, přesto se podařilo namoštovat v naší moštárně téměř 50 hektolitrů jablečného moštu.

Poslední akcí loňského roku byl již II.

ročník koštu ovocných pálenek a likérů, letos rozšířený i o ochutnávku naloženého kysaného zelí. Ochutnávka a hodnocení donesených vzorků je provedena všemi přítomnými a následně po sečtení bodů jsou vyhlášeny výsledky. Z ovocných pálenek nejlepší hodnocení obdržela pálenka, kterou přinesl pan Ladislav Hrazdil, a z likérů likér z červené řepy, který přinesla p. Smejkalová Věra.

Do činnosti naší ZO ČZS musíme zahrnout i spoluúčast našich členů na přípravě a realizaci již pravidelné Okresní výstavy ovoce a zeleniny, která probíhá koncem měsíce září v Tovačovském zámku a kterou pořádá Územní rada ČZS v Přerově.

Tolik tedy stručně o činnosti naší základní organizace a jejích členů v loňském roce a pokud máte zájem se některých našich pravidelně se opakujících akcí zúčastnit, máte možnost stát se členem Českého zahrádkářského svazu anebo se prostě jen na vybranou akci přihlásit a přijít.

V Tovačově 6.1.2011

Ing. Rozehnal Stanislav
předseda ČZS ZO Tovačov

Poděkování

Ve dnech 23.- 24. 10. 2010

občané města Tovačov žili výlovem Hradeckého rybníka.

Součástí výlovu byl i prodej mořských ryb,
který zabezpečovalo „TRIO PASAMA“.

Jmenovitě: manželé Hana a Pavel Pacákoví, Michal Schlafer
a Radek Marvan, obyvatelé z nové čtvrti na Podzámčí.

Výtěžek z prodeje mořských ryb ve výši 3.201,- Kč
věnovali na provoz Klubovny pro děti a mládež Tovačov.

Jménem Klubovny pro děti a mládež chci tímto poděkovat za finanční příspěvek.

Za Klub dětí a mládež Tovačov, o.s. Dana Žáková

Tovačov má své ochotníky

Všichni příznivci ochotnického divadla mohli zajásat v minulém roce. Nově vzniklé Dobrovolné divadlo tovačovské zahájilo svou činnost a hlavně uvedlo v několika reprízách mírně upravenou divadelní hru „Ducháček“, kterou napsal Lumír Kubátek jako muzikál.

První „ochutnávka“ se konala v květnu po oblíbených „Vycházkách Tovačovem“ v suterénu Arkádového křídla zámku. Druhé představení bylo sehráno hned ve dvou časech – o státním svátku 28. října a poslední loňská repríza se konala o svátku sv. Štěpána – 26. prosince.

„Ducháček“ jistě zaujali všechny přítomné diváky. Svým obsahem se hra dobře hodila k „předdušičkovému“ času. Těsně před premiérou jeden z ochotníků a zároveň předseda divadelního spolku DDT v jedné osobě Miroslav Konečný (v roli ducha Anastáze) o hře řekl: „I když je tento kus, který byl původně autorem Lumírem Kubátkem napsán jako muzikál (náš zpěv jsme vyhodnotili jako nedostatečný a zesměšňující, proto ta úprava), naším prvním pokusem o vážně myšlené „umění“ a nemáme ani nejmenší tušení, jak to dopadne, doufáme, že se příjemně pobavíte.“

Myslím, že to dopadlo dobře, a doufám, že už teď se můžeme těšit na další „divadelní kusy“. V představení „Ducháček“ hráli:

Záducha – *Jakub Konečný*
Kefir – *Zdenka Poučinská*
Apolena – *Jana Macháčková*
Leona – *Michaela Michalcová*
Anastáz, duch – *Miroslav Konečný*

Cestér – *Jaromír Krátký*
Josef, duch – *Zdeněk Vojtášek*
Režisér, duch – *Radim Samek*
Moderátorka, duch – *Martina Vojtášková*
Mir. Konečný a Kvetazaj

Z hasičského notesu

Než začneme popisovat první stránky notesu s letopočtem 2011, ohlédněme se za rok předchozím. Lze říci, že pro tovačovské hasiče to byl rok opravdu perný.

V sobotu 17. dubna 2010 byl tovačovský zámek v obležení hasičů.

Důvodem bylo konání druhého ročníku soutěže v hasičském sportu – Železný hasič.

Do soutěže bylo původně přihlášeno padesát tři soutěžících z různých koutů České republiky, nakonec odstartovalo čtyřicet devět soutěžících.

Soutěžní trať nebyla nijak jednoduchá. Soutěžící nedokazovali jen fyzickou připravenost, ale mnohdy i psychickou odolnost, neboť nebojovali ani tak mezi sebou, ale spíše sami se sebou. Trať byla sestavena z lešení, na které museli soutěžící vytáhnout kanistry naplněné vodou, dále překonat překážky, následovala práce s hadicí, přesun břemene a poté přišla nejtěžší část – vystoupat 85

schodů do věžní komnaty, kde byl stanovený cíl. Soutěžící vše zdolávali s dýchacím přístrojem.

Na prvním místě se umístil Milan Pařil s SDH Nevcehle s celkovým časem 1:36,70. Z místních se nejlépe umístil na místě čtvrtém Petr Majar s časem 1:41,36.

V zámeckém areálu si návštěvníci mohli prohlédnout historickou hasičskou techniku a prokázat svůj um při střelbě ze vzduchové pistole.

Po ukončení soutěže se mnozí přesunuli do nedalekého Dubu nad Moravou, neboť zde pobíhala v pořadí již III. hanácká hasičská pouť.

Průvod vyšel z dubského náměstí ve čtrnáct hodin a směřoval ke kostelu Očišťování Panny Marie. V čele průvodu se nesly vlajky, následně se řadila hudba a představitelé politické scény a hosté. Poté následovali uniformovaní hasiči a široká veřejnost. Nechyběla ani delegace zástupců z Polska.

V rámci mše svaté proběhlo i předávání ocenění zasloužilým hasičům za jejich činnost. Za tovačovské hasiče ocenění převzal Milan Majar st.

Odpoledne patřilo volné zábavě a návštěvníci si mohli prohlédnout vystavenou hasičskou techniku.

V sobotu 10. dubna 2010 se opět po roce sešli mladí hasiči ve sportovní hale v Tovačově, kde proběhla netradiční jarní soutěž „Hasičské piškvorky“. Tuto soutěž si pro mladé hasiče připravili členové Moravské hasičské jednoty.

Soutěže se účastnilo 71 dětí, které předvedly své dovednosti, obratnost a um při různých disciplínách. Zástupci mladých hasičů z Tovačova se umístili na předních místech.

15. května 2010 se uskutečnila okrsková soutěž (okrsku Kojetín) v Tovačově. V obležení tentokrát nebyl tovačovský zámek, ale silnice u Hradeckého rybníka, kde si zasoutěžili členové SDH Tovačov, SDH Oplocany a SDH Kojetín.

Nikdo netušil, co přinese 20. týden 2010. Nebylo dne, kdy by nepršelo, a předpověď počasí ohlašovala přívalové deště, prudké lijáky a následné vzestupy hladin řek. K vzestupu došlo i na řece Bečvě, která po třinácti letech opět zalila nedaleké Troubky nad Bečvou. Tovačovští hasiči se podíleli svou prací na evakuaci a činnostech, které byly zapotřebí.

Po opadnutí vody však jejich činnost neustala, ale spíše naopak, i když se vody řek (Moravy a Bečvy) vrátily do svých koryt, deště neustaly.

Hasiči se podílejí na odčerpá-

střikačku spatřit návštěvníci v Lipníku nad Bečvou, kde na náměstí probíhala výstava hasičské techniky k 100. výročí založení SDH Lipník nad Bečvou. Tento den proběhl také Dětský den v Tovačově, jehož spoluorganizátoři se stali společně s KDM Tovačov, o.s., také hasiči. Dětský den proběhl tentokrát v ulici kpt. Jaroše před mateřskou školou. Děti a rodiče si kromě hasičské techniky mohli vyzkoušet lanovou dráhu a lezení po provazovém žebříku. Vyvrcholením byl cvičný zásah při dopravní nehodě.

Hasiči nechyběli ani 3. července 2010

při primici P. Mgr. Jana Š i m o n i k a , následně 4. července při oslavách 100. výročí založení SDH Bochoř a svůj třídní maraton zakončili 5. července na oslavách v Radslavicích.

28. srpna 2010 se hasiči účastnili Dne se složkami IZS, který se konal v Lobodících. Připraven byl bohatý program, ve kterém nechyběly ukázky techniky a výcviku

ní spodní vody, která vyvěrá na poli a ohrožuje provizorní silnici do Annína, dále čerpají vodu v ulici Podzámčí a na sídlišti Zvolenov.

Hasiči se podíleli také v sobotu 22. května 2010 na doplňování vody do parní lokomotivy 433.002 „Matěj“, která přijela v rámci oslav 115. výročí železniční trati Kojetín – Tovačov .

12. června 2010 se tovačovští hasiči účastnili 105. výročí založení SDH Oplocany. Tento den probíhal v dobré a přátelské atmosféře, a to ještě nikdo netušil, že večer a hlavně noc již tak klidná nebude.

Po jarních povodních přišly bouře a větrné smrště, které nejvíce postihly 12. června Kojetín. Tovačovští hasiči při této smršti byli povoláni také do Lobodíc, kde padlý strom poškodil ventil na plynové stanici, z níž silně unikl plyn. Dále se podíleli na odstraňování škod v Uhřetěticích.

26. června 2010 mohli naši koňskou

policie, vojska a hasičů.

Členové zásahové jednotky také provádějí asistenci na všech kulturních akcích, které se v Tovačově konají - počínaje plesy, akcemi na zámku, jako jsou pálení čarodějnic, noční prohlídky zámku, a konče asistencí při výlovu Hradeckého rybníka. Dále nelze nezapomenout přátelské návštěvy akcí pořádaných okolními sbory.

Kromě těchto událostí nelze nezapomenout na hlavní úkoly, kterými byl bezpočet zásahů, cvičení, soutěží a každodenní práce při údržbě techniky a výstroje.

Na závěr mi dovolu, abych v zastoupení SDH Tovačov Vám všem popřál do roku 2011 hodně zdraví, štěstí a pohody, aby v rodinách panoval klid a spokojenost a hlavně, aby se nám všem vyhnuly živelné a jiné pohromy.

Hatě Tovačov - a co jsme celé minulé rok dělali

No přece tancovali. Jak jinak. Po hanáckém bále jsme vystupovali hasičům v Přerově na jejich taneční soutěži, učitelům z Polska a Maďarska ubytovaným v Dubě na faře po výpadku elektřiny při měsíčku před kostelem, v Tovačově na jarmarku, v malé obci na Vyškovsku v Manerově na velké akci Jízdě králů, kde padlo, že Pánbůh nenechá Hanáky zmoknout, na Záhorských slavnostech v Lipníku, na Tovačovském fěrtóšku, pohodové a vydařené akci v programu společně s našimi hosty, na výstavišti v Přerově, na hodech v Anníně na ostrůvku, s Věrovanou v Olomouci, na setkání Hanáků ve Velké Bystřici s ostatními 500 krojovanými z celé Hané a s naším panem hejtmánem Martinem Tesaříkem také v hanáckém kroji, na Vinobraní v DS v Přerově,

na Mezinárodním festivalu v Betlémě v Hlinsku ve východních Čechách, zúčastnili jsme se krásné primice Jana Šimoníka v Tovačově. Každá akce byla něčím výjimečná a jedinečná. Můžete nahlédnout do fotogalerie na naší internetové stránce. Zúčastnění tanečníci mají vždy na co vzpomínat a také samozřejmě i čemu se zasmát. Každému vystoupení předchází hlavně hodiny příprav a nacvičování.

Nelehké přípravy jsou spojené i s dalšími akcemi, které nás čekají hned na začátku roku 2011. Tradiční 15. hanácký bál se koná 29. 1. u nás v Tovačově. Velmi nás těší, že má své příznivce, kteří se přijdou pobavit, a své místo v kulturním kalendáři našeho města.

Hned za týden 5. 2. nás čeká další

bál, a to Národní krojový ples Folklorního sdružení České republiky, který se koná v Top hotelu v Praze. V letošním roce se představuje hlavně region Hané a členské soubory Hanáckého folklórního sdružení HANFOS připravují reprezentaci svého kraje. Společné vystoupení na zahájení plesu připravuje 10 hanáckých souborů, asi 200 tanečníků, 30 muzikantů a 15 zpěváků, krojovaných Hanáků a Hanaček. Příprava na tento ples pro nás v současné době obnáší účast na náročných celodenních nedělních zkouškách. Přesto všechno já osobně jsem ráda, že mohu našim mladým tanečníkům ještě více přiblížit folklórní dění, a těším se, že si v Praze na plesu třeba zapíváme naše Tovačov, Tovačov.

Z.L.

Jaký byl rok 2010

Pomalu vstupujeme do období, kdy člověk hodnotí končící rok. Bilancuje, co se mu podařilo, co ne a co mohl udělat jinak. Ohlédneme se za rokem 2010 a připomeňme si, jaký to byl rok pro Tovačovský zámek, o.p.s..

Svou činnost v roce 2010 zahájila o.p.s. při velikonočním jarmarku 3. a 4.

dubna 2010, kde si návštěvníci mohli prohlédnout jarní a velikonoční výzdobu v prostorách tovačovského zámku. Návštěvníci mohli obdivovat vskutku nevšední a opravdu originální výtvořky.

V sobotu 15. května 2010 se uskutečnila již tradiční vycházka po Tovačově s názvem - Poznávej své město. Pro letošní téma bylo zvoleno - Po stopách průvodce z roku 1910, který vydal František Obzina. Účastníci vycházky se tak mohli na vlastní oči přesvědčit, jak se za sto let změnila tvář města, co již nestojí anebo co naopak nového přibýlo. Ukončení komentované vycházky proběhlo na nádvoří zámku, kde se za poslechu hudby mohl každý účastník občerstvit. Úplnou tečkou za letošní vycházkou se stalo divadelní představení v podání DDT.

Konec června jako tradičně patřil nočním prohlídkám, které se uskutečnily 26. června 2010 a byly již v pořadí XIII. Návštěvníkům se v zámeckých komnatách „zjevovaly“ postavy z historických románů. Z výčtu mnohých to byla třeba Angelika nebo čachtická paní. Ocitli se u čarodějnického procesu, mučení a následného odsouzení tzv. čarodějní-

ce, ale zavítali i mezi mušketýry. Zkrátka každý si mohl vybrat z bohaté palety a prožít tak příjemně strávený večer.

Významnou událostí se stala i primice P. Jana Šimoníka (3. července 2010), kdy si členky Tovačovského zámku, o.p.s., vyzkoušely vyzdobit jiné prostory než ty zámecké a jak si účastníci mohli pro-

hlédnout na vlastní oči, tak se jim výzdoba farního kostela sv. Václava opravdu povedla.

Po celý rok návštěvníci mohou obdivovat výzdobu jednotlivých prostor tovačovského zámku, stejně jako v předchozích letech i při letošním Tovačovském portálu.

27. srpna proběhl již II. ročník nočního čtení na zámku, kterého se účastnily všechny děti, které rády čtou a mají rády dobrodružství.

V rámci oslav Svatováclavských hodů proběhly již III. květiny pro..., tentokrát pro padlé v bitvě u Tovačova 1866.

V pátek 24. září 2010 se v prostorách arkádového křídla uskutečnila vernisáž, jejíž vyvrcholení proběhlo v zámecké kapli. Návštěvníci si prohlédli smutečně vyzdobené zámecké prostory a seznámili se s historií pohřbívání v různých kulturách – Egypt, antická a pohanská kultura a jiné. Zhlédli různé výtvary a tvary věnců. A dozvěděli se něco ze symboliky barev (černá-symbol prázdnoty, fialová- barva pokory y pokání) a symboliky rostlin (břečtan – víra ve věčný život, jehličnany – naděje na zmrtvýchvstání, nesmrtelnost, trnité stonky růží – láska

a bolest).

Závěr roku patří Vánocům na zámku, pro letošní rok bylo vybráno nosným tématem koření. Závěrem mi dovolu, abych v zastoupení o.p.s. Tovačovský zámek poděkoval všem, kteří jakýmkoli způsobem v letošním roce podporovali činnost naší společnosti, a také těm, kteří

se účastnili našich akcí. Doufám, že nám zůstanete věrni i v roce 2011.

Všem obyvatelům města přejeme do roku 2011 hodně zdraví, štěstí a osobní spokojenosti. Ať se Vám splní všechno to, co si v novém roce budete přát.

Mgr. Antonín Havlin

Sport

Tradiční turnaj v badmintonu

Členové TJ Sokol Tovačov, oddílu badmintonu, uspořádali v sobotu 8. ledna 2011 ve sportovní hale v Tovačově již 3. ročník turnaje neregistrovaných hráčů v badmintonu, nazvaný „Memoriál Dany Kouřilové“.

Této akce se aktivně zúčastnilo 20 dvojčlenných týmů. Z Tovačova (8 dvojic), Přerova, Kojetína, Beňova, Uhřetice, Věrovan, Lobodice, Horní Moštěnice a dalších obcí.

Hrálo se bez rozdílu pohlaví a této možnosti využilo 6 týmů, které vytvořily smíšený pár. Odehrálo se celkem deset kol zápasů podle pravidel švýcarského systému a rozlosování jednotlivých kol bylo řízeno počítačem.

Vítězství si nakonec odvezli Ondřej Blaták a David Svozil z Horní Moštěnice, kteří neztratili ani bod. Ale ani tovačovští hráči se ve výsledkové listině neztratili, 4 páry se umístily v první desítce.

Všechny zúčastněné týmy bez roz-

dílu umístění si zasloužily ceny, které se podařilo získat jako sponzorské dary od města Tovačov a dalších organizací či jednotlivců.

Za to všem velmi děkujeme.

Rádi bychom poděkovali všem členům, kteří se aktivně zapojili do přípravy tohoto turnaje a pomáhali s organizací.

Celá soutěž proběhla v přátelské atmosféře a o tom, že se soutěžícím na turnaji líbilo, svědčí i pozitivní ohlasy, které přišly na naši adresu.

*Pavel MERTA a Pavel BEZDĚK
za vedení oddílu*

Vlastník licence: Společnost budování (lic. 012)

Pořadí hráčů po 10. kole Memoriál Dany Kouřilové Tovačov 8.1.2011

1. [8] Blaták Ondřej - Svozil David	40:0	(301:171)	40 b.
2. [12] Gregovsky Petr - Soják Martin	32:8	(285:222)	32 b.
3. [17] Ježek Ivo - Tichý Jaroslav	30:10	(274:218)	30 b.
4. [5] Komárovský Libor - Skoupil Milan	28:12	(285:208)	28 b.
5. [1] Bezděk Pavel - Rebl Tomáš	22:18	(256:238)	22 b.
6. [2] Hirsch Tomáš - Kutáč Martin	22:18	(250:253)	22 b.
7. [4] Čip Milan - Šparlínek Pavel	20:20	(250:225)	20 b.
8. [6] Novák Vojta - Matyášová Petra	20:20	(256:254)	20 b.
9. [14] Pěchová Marcelka - Šebela Martin	20:20	(252:255)	20 b.
10. [19] Marvan Radek - Koukol Tomáš	20:20	(245:254)	20 b.
11. [18] Žálmánek Josef - Žálmánek Jan	20:20	(233:243)	20 b.
12. [20] Odstrčil Jaromír - Černocho Jiří	18:22	(246:228)	18 b.
13. [10] Pecha Zdeněk - Válek Tomáš	18:22	(237:239)	18 b.
14. [16] Tichá Nikola - Derych Zdeněk	18:22	(239:255)	18 b.
15. [13] Pecha Josef - Pěchová Marcela	16:24	(216:221)	16 b.
16. [7] Mršták Josef - Čechák Karel	16:24	(252:269)	16 b.
17. [9] Jeglová Ivana - Čotek Přema	14:26	(226:271)	14 b.
18. [11] Merta Pavel - Dočkal Josef	14:26	(221:267)	14 b.
19. [15] Jakubek Jiří - Orálková Martina	12:28	(224:280)	12 b.
20. [3] Blaták Jan - Krček Michal	0:40	(123:300)	0 b.

Plesová sezóna 2011

- 29.1. – Hanácké bál, sportovní hala Tovačov
Hanácký taneční soubor Hatě, Zdena Ludvová (předprodej vstupenek – 606724971)
- 5.2. – Farní ples, hasičská zbrojnice Tovačov
Fara Tovačov – Fr. Lízal, Klub dětí a mládeže, Jarmila Kyasová
- 18.2. – Společenský večer k Národnímu týdnu manželství ve stylu „retro“, sportovní hala Tovačov
Město Tovačov, komise pro rodinu - Dagmar Bouchalová, www.tovacov.cz
- 26.2. – Sportovní ples, sportovní hala Tovačov
TJ Sokol Tovačov, Ing. Bohumír Vykoupil
- 6.3. – Dětské šibřinky, sportovní hala Tovačov
ZŠ a MŠ Tovačov, Marie Polčáková, tel. 581 731 304
- 19.3. – 13. zámecký bál, sportovní hala Tovačov
OST, o.p.s., Květa Zajícová, tel. 723 755 465, www.okraslovak.cz

Různé a reklama

Ornitologové vám pomohou určit ptáky na krmítku

Jako každý rok, také letos se rozběhlo přikrmování ptactva jak v městech a na vesnicích, tak v zahradách. Zimní období je ideální příležitostí prohlédnout si naše opeřené hosty zblízka. Navíc, obvykle se začínají objevovat druhy, které u nás zimují nebo se potulují a které obvykle běžný milovník přírody nezná. Moravský ornitologický spolek - středomoravská pobočka ČSO - dostává pravidelně řadu

popisů a fotografií s prosbou o určení druhu. Dá se předpokládat, že podobné dotazy dostávají ornitologové v celé republice.

Na základě této zkušenosti jsme připravili na titulní straně našeho webu přehledku fotografií třiceti nejběžnějších druhů krmítek a zahrad. U sedmi druhů jsou zobrazena obě pohlaví lišící se

svým vzhledem. Věříme, že tato pomůcka pomůže rozšířit si znalosti nejen všem běžným milovníkům přírody, ale usnadní odpověď na řadu dotazů. Stačí doporučit odkaz <http://www.mos-cso.cz/> a dotaz si obvykle zodpoví každý sám.

*Adolf Goebel, jednatel MOS
Moravský ornitologický spolek - středomoravská pobočka ČSO*

Zelená úsporám

Jak úspěšně podat žádost **A-FO** Zateplení rodinných domů

- vypracuji projektovou dokumentaci pro zateplení rodinných domů, vč. odborného posudku „Úspory energie za vytápění“.
- projednám celou záležitost na Státním Fondu Životního Prostředí v Olomouci.
- připravím všechny potřebné podklady pro bankovní domy.
- na přání investora zajistím odborné dodavatele zateplovacích prací, vč. výroby a montáže oken.

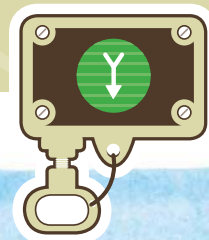
Financování celé akce končí v roce 2012. Využijte státní dotace.

Vybíral Vladimír, autorizovaný stavitel
bydliště Tovačov, Dvořákova ul. č. 482

tel. 607 116 443
meil: vybiral.deda@volny.cz

Pomozte zachránit Rosničku

DMS ROSNIČKA
na číslo
87 777

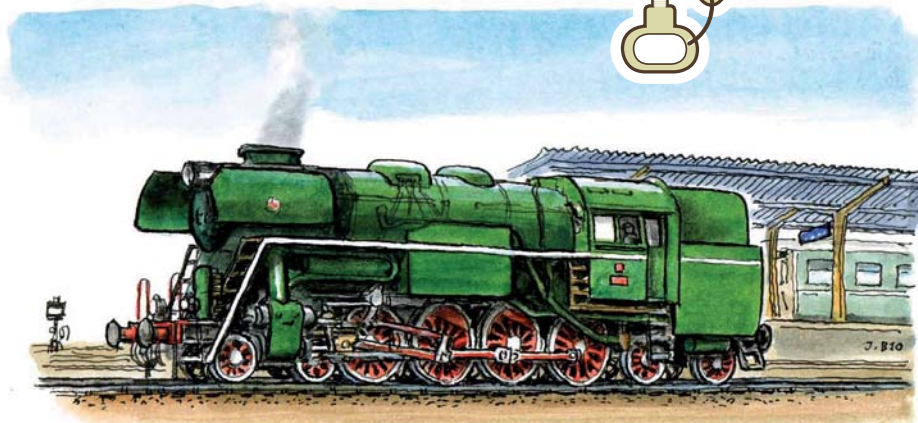

Vážení občané,

NADACE OKŘÍDLENÉ KOLO vyhlásila dne 30. listopadu 2009, pod patronací přítele železniční historie a televizního / rozhlasového moderátora Dr. Václava Žmolíka, veřejnou sbírku na opravu a zprovoznění parní lokomotivy 464.202 „Rosnička“.

Parní lokomotivy řady 464.2 dodala Československým státním drahám (ČSD) lokomotivka Škodových závodů v Plzni (tehdy Závody V. I. Lenina Plzeň) v roce 1956. Lokomotivy byly nakonec vyrobeny pouze dvě a staly se posledním typem parních lokomotiv vyrobených pro ČSD. Lokomotiva 464.202 byla v počátku svého provozu nasazena na vozbu osobních vlaků z Jihlavy do Brna, Znojma a Prahy. Později sloužila na tratích z Brna do Přerova a České Třebové. Od roku 1972 se jejím mateřským depem stala Olomouc a jezdila zde na tratích do Krnova a Nezamyslic.

V roce 1974 byla lokomotiva předána do sbírek Národního technického muzea (NTM), které ji převezlo do svého depozitáře v Čelákovicích. V roce 1980 byla převezena do lokomotivního depa v Nymburce. Zde byla uvedena do vystavovatelského stavu jako neprovozní exponát NTM. Představila se například v září 1980 na výstavě v Liberci konané u příležitosti ukončení parního provozu na tratích ČSD. V osmdesátých letech ji převzalo do své péče lokomotivní depo Olomouc, kde byla po náročné opravě v červnu 1993 zprovozněna. V roce 2009 skončila životnost lokomotivního kotle a je zapotřebí jeho rozsáhlá renovace. Náklady na všechny potřebné práce budou hrazeny právě z vyhlášené finanční sbírky. Po opravě bude lokomotiva sloužit k vedení zvláštních parních vlaků při nostalgických jízdách a připomínat historii železniční dopravy v českých zemích.

Pomoci můžete i Vy, a to svým finančním příspěvkem: na číslo účtu 215592525/0300 u ČSOB Přerov nebo Dárcovskou SMS prostřednictvím Fóra dárců ve tvaru:
DMS ROSNICKA na číslo 87 777. Cena DMS je 30 Kč.

Mgr. Josef Tomeček
ředitel nadace

Ing. Antonín Blažek
předseda dozorčí rady nadace

www.okridlenekolo.cz

Předem moc děkujeme.

Vážení občané,

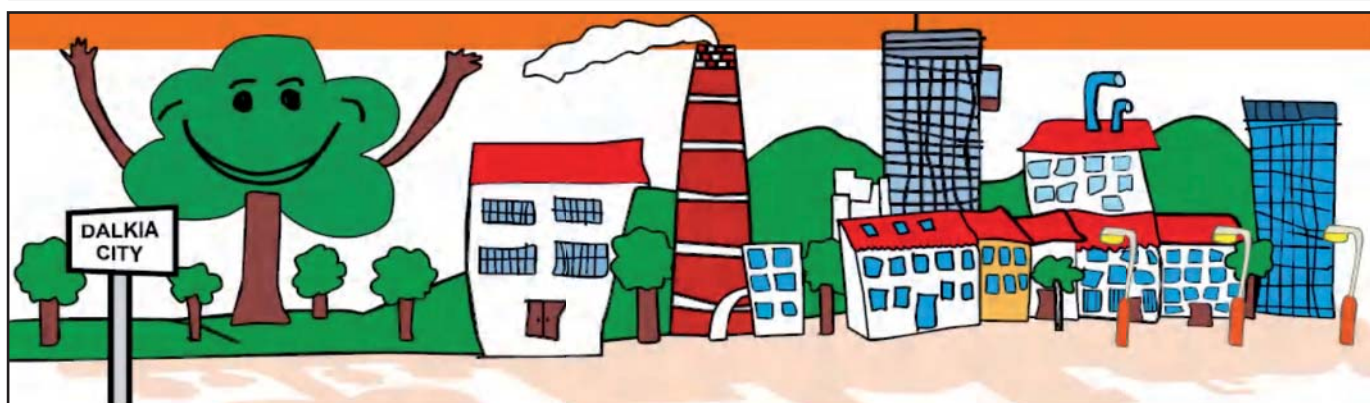
město Tovačov a komise pro rodinu Rady města Tovačova připravují
v rámci Národního týdne manželství výstavu fotografií na téma:

„TAKOVÍ JSME BYLI...“

Pokud si s námi chcete zavzpomínat, jste ochotni zapůjčit své fotografie z dětství, fotografie svých rodinných příslušníků a dobové hračky, můžete nám tyto věci doručit na městský úřad – paní Ivaně Kociánové, na zámek – paní kastelánce Květě Zajícové, nebo do ordinace dětské lékařky – MUDr. Dagmar Bouchalové, a to nejpozději do 7. 2. 2011.

Ze zapůjčených exponátů bude v prostorách zámku Tovačov uskutečněna výstava v době od 13. 2. do 20. 2. 2011.

Děkujeme, red.

Karlovy Vary, Praha, Kolín, Ostrava, Karviná, Opava, Havířov, Frýdek-Místek, Krnov, Hradec nad Moravicí, Petřvald, Olomouc, Přerov, Nový Jičín, Brodek u Přerova, Tovačov

• **Přehled hlavních činností:**

- Správa tepelných sítí, zdrojů pro výrobu tepla a elektřiny
- Provoz a údržba energetických zařízení
- Technické služby průmyslovým klientům a klientům terciárního sektoru
- Multitechnické služby

- Od roku 2000 jsme pomohli vytvořit podmínky pro vznik 1 359 nových dlouhodobých pracovních míst v rámci 717 projektů

• **Cíle:**

- pomáhat snižovat nezaměstnanost v Moravskoslezském, Olomouckém a Karlovarském kraji
- pomáhat drobným a malým podnikatelům (fyzickým i právnickým osobám)

více informací najdete na webu

www.dalkia.cz

**Komitéť
pro udržování památek
z války roku 1866
se sídlem
v Hradci Králové**

VEŘEJNÁ SBÍRKA NA POMNÍK PADLÝCH KONÍ

**Obnova pietního místa jezdecké srážky
z roku 1866 u Střezetic**

**Přispět můžete na účet č. 176679244/300,
variabilní symbol 371866**

Daňový doklad na vyžádání
na komitet@1866.cz

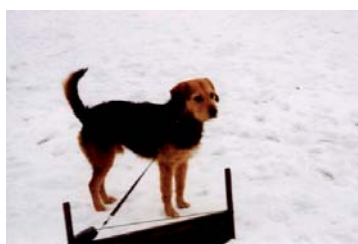
Jednorázová DMS – Odešlete dárcovskou SMS ve tvaru:
DMS POMNIKSTREZETICE
na telefonní číslo **87777**
Cena DMS je 30 Kč, KOMITÉT 1866 obdrží 27 Kč.

DMS roční podpora
Odešlete dárcovskou SMS ve tvaru:
DMS ROK POMNIKSTREZETICE
na telefonní číslo **87777**
*Každý měsíc po dobu jednoho roku Vám bude
automaticky odečtena částka 30 Kč, KOMITÉT 1866 obdrží 27 Kč.*
Podrobnosti k projektu naleznete na <http://pomnikoni.1866.cz>

Komitéť pro udržování památek z války roku 1866
Eliščino nábř. 465, 500 03 Hradec Králové
IČ: 00486345, registrace u MV ČR čj. VPS/1-1 164/90-R.
www.1866.cz

Odchyt psů v Tovačově v roce 2010

Odchycen byl 15. 2. 2010 na Náměstí
v Tovačově. Do útulku byl převezen
23. 2. 2010.

Odchycen byl 26. 7. 2010 u bývalého
vlakového nádraží v Tovačově.
Byl předán majitelce do obce Ivan.

Odchycen byl 15. 2. 2010 na Náměstí
v Tovačově. Do útulku byl převezen
23. 2. 2010

Odchycen byl v ulici Podvali dne
29. 9. 2010. Majitelce byl předán
dne 1. 10. 2010.

Týden se pohyboval v ulici Denisova.
Odchycen byl 14. 4. 2010 a týž den
byl převezen do útulku.

Odchycen byl 29. 9. 2010 v ulici
Prostějovská. Majiteli byl předán
30. 9. 2010.

V roce 2010 odchytily členové KK Tovačov ve spolupráci s Městem Tovačov celkem 6 výše uvedených psů.

KALENDÁŘ

kulturních, společenských, sportovních
a církevních akcí pro rok 2011

Kontakty:

Město Tovačov
Náměstí 12
751 01 Tovačov
tel.: 581 706 951
e-mail: mu@tovacov.cz
www.tovacov.cz

Zámek Tovačov
Cimburkova 2
751 01 Tovačov
tel.: 581 731 309, 723 334 794
e-mail: zamek@tovacov.cz
http://zamek.tovacov.cz

Otvírací doba zámku Tovačov

- duben, květen, září, říjen - sobota a neděle 10 - 17 hodin
- červen, červenec, srpen - úterý - neděle 10 - 18 hodin
- státní svátky a významné dny - 10 - 18 hodin
(v roce 2011 - 25.4., 5.7., 6.7., 28.9., 28.10.)

Vstupné na zámek

- základní - 60 Kč
- snížené - 30 Kč
- rodinné - 130 Kč
- věž - 20 Kč

LEDEN

Kultura

29. 1. Hanácké bál, sportovní hala Tovačov
Hanácký taneční soubor Hatě, Zdena Ludvová (předprodej vstupenek - 606 724 971)

Sport

1. 1. Novoroční výslap, sraz u sportovní haly Tovačov ve 13,30 hod.
TJ Sokol Tovačov, oddíl turistiky, - Jarmila Klimešová
15. 1. Turnaj starších přípravek v kopané, sportovní hala Tovačov
TJ Sokol Tovačov, oddíl kopané - Jiří Prášil

ÚNOR

Kultura

5. 2. Zábavné odpoledne pro děti, společenský sál hasičské zbrojnice Tovačov
Klub dětí a mládeže - Jarmila Kyasová
5. 2. Ples rodičů a přátel školy, společenský sál hasičské zbrojnice Tovačov
Fara Tovačov - František Lízal, Klub dětí a mládeže - Jarmila Kyasová
14. 2. - 20. 2. Národní týden manželství
město Tovačov, Komise pro rodinu - MUDr. Dagmar Bouchalová, tel.: 581 706 951, www.tovacov.cz
18. 2. Národní týden manželství - Společenský večer, sportovní hala Tovačov
město Tovačov, Komise pro rodinu - MUDr. Dagmar Bouchalová, tel.: 581 706 951, www.tovacov.cz
26. 2. Sportovní ples, sportovní hala Tovačov
TJ Sokol Tovačov - Ing. Bohumír Vykoupil

Sport

19. 2. Halový turnaj v kopané, sportovní hala Tovačov
TJ Sokol Tovačov, oddíl kopané - Jiří Prášil

BŘEZEN

Kultura

6. 3. Dětské šibřinky, sportovní hala Tovačov
ZŠ a MŠ Tovačov - Marie Polčáková, tel.: 581 731 304
19. 3. 13. zámecký bál, sportovní hala Tovačov
Okrašlovací spolek tovačovský, ops. - Květa Zajícová, tel.: 723 755 465, www.okraslovak.cz
26. 3. Tovačovské fěrtóšek - hanácké slavnosti, soutěžní přehlídka dětských hanáckých
souborů, sportovní hala Tovačov
město Tovačov - Květa Zajícová, tel.: 723 334 794, www.tovacov.cz

DUBEN

Kultura

1. 4. Koncert k otevření zámku v sezóně 2011, koncertní sál ZUŠ Tovačov
město Tovačov - Květa Zajícová, tel.: 581 731 309, 723 334 794, http://zamek.tovacov.cz
3. 4. Přehlídka replik historických kostýmů, zámek Tovačov
město Tovačov - Květa Zajícová, tel.: 581 731 309, 723 334 794, http://zamek.tovacov.cz
23. - 25. 4. Velikonoce na zámku - tematické prohlídky, zámek Tovačov
Tovačovský zámek, o.p.s. - Eva Mězlavá, tel.: 731 023 340, www.tovacovskyzamek.cz
město Tovačov - Květa Zajícová, tel.: 581 731 309, 723 334 794, http://zamek.tovacov.cz
24. 4. Castle party - velikonoční diskotéka, sportovní hala Tovačov
SKST o.s., Tovačov - Mgr. Tomáš Šilha
30. 4. Pálení čarodějnic, zámecký park zámku Tovačov
Okrašlovací spolek tovačovský, o.p.s. - Květa Zajícová, tel.: 581 731 309, 723 334 794,

Sport

2. 4. Memoriál Bořika Otáhal - turnaj ve stolním tenise, sportovní hala Tovačov
TJ Sokol Tovačov - Ing. Pavel Polčák
9. 4. Pohybové skladby - okresní kolo, sportovní hala Tovačov
TJ Sokol Tovačov, oddíl sportu pro všechny - Milan Blaho
16. 4. Železný hasič, zámecký park zámku Tovačov
SDH Tovačov - Petr Majar, tel.: 777 630 558, Hasičský záchranný sbor OK, město Tovačov
24. 4. Velikonoční běh - 26. ročník, Tovačov
TJ Sokol Tovačov, běžecký oddíl - Milan Blaho
30. 4. Pohybové skladby - krajské kolo, sportovní hala Tovačov
TJ Sokol Tovačov, oddíl sportu pro všechny - Milan Blaho

KVĚTEN

Kultura

8. 5. Májový jarmark, náměstí Tovačov, zámek Tovačov
město Tovačov - Květa Zajícová, tel.: 723 334 794, www.tovacov.cz
14. 5. Poznej své město, procházky po Tovačově s průvodcem
Tovačovský zámek, o.p.s. - Eva Mězlavá, tel.: 731 023 340, www.tovacovskyzamek.cz

Sport

7. - 8.5. Kirican Disc Dog Freestyle 2011, 5. ročník mezinárodního závodu psů
Sportovní areál Pod břizami Tovačov
Kirican Olomouc - Mgr. Ludmila Urbášková, Kynologický klub Tovačov - Pavel Strnad
14. 5. Modelářská výstava - 2. ročník, sportovní hala Tovačov
Modeláři Tovačov - Václav Bílý, město Tovačov, tel.: 581 706 951, www.tovacov.cz
20. 5. Turnaj firem v malé kopané o pohár starosty města, sportovní areál Pod břizami
Rybářství Tovačov a město Tovačov - Mgr. Bc. Leon Bouchal, tel.: 581 706 951, www.tovacov.cz

ČERVEN

Kultura

5. 6. Dětský den se Šancí, zámecký park zámku Tovačov
Šance, o.s., - Iveta Kohnová, město Tovačov - Květa Zajícová, tel.: 723 334 794, www.tovacov.cz
18. 6. Červnová noc, myslivecký areál Tovačov
Myslivecké sdružení Haná Tovačov
16. - 18. 6. Rezbářské dny, prezentační a prodejní výstava, SŠ rezbářská Tovačov
SŠ rezbářská Tovačov, tel.: 581 731 421, 581 731 464
25. 6. 14. noční prohlídky zámku - tentokrát jinak, zámek Tovačov
Tovačovský zámek, o.p.s. - Eva Mězllová, tel.: 731 023 340, www.tovacovskyzamek.cz

Sport

4. 6. Tovačovský maraton, závod v dálkovém plavání, Tovačovská jezera - jezero Anninské
TJ Haná Prostějov, oddíl dálkového a zimního plavání - Mgr. Michal Mucha, tel.: 777 290 112
11. 6. Rybářské závody mládeže, Hradecký rybník Tovačov
Rybářství Tovačov - Jiří Zahradníček, město Tovačov - Mgr. Bc. Leon Bouchal, ČRS ZO Tovačov
- Jarní regata tř. Vaurien, Jacht klub Tovačov
TJ Sokol Tovačov, oddíl jachtingu - Vlastimil Kohn
- Turnaj v kopané - 90 let kopané, sportovní areál Pod břízami Tovačov
TJ Sokol Tovačov, oddíl kopané - Jiří Prášil

ČERVENEC - SRPEN

Tovačovské kulturní léto

9. 7. Procházka po bojišti z války roku 1866
město Tovačov - Květa Zajícová, tel.: 723 334 794, Komitét 1866 - Jiří Jemelka, www.tovacov.cz
- Ochotnické divadlo, zámecký park zámku Tovačov
město Tovačov - Květa Zajícová, tel.: 723 334 794, <http://zamek.tovacov.cz>
- Letní kino, zámecký park zámku Tovačov
město Tovačov - Květa Zajícová, tel.: 723 334 794, <http://zamek.tovacov.cz>
- Koncert, zámecký park zámku Tovačov
město Tovačov - Květa Zajícová, tel.: 723 334 794, <http://zamek.tovacov.cz>
23. 7. Anovské hody, ostrůvek v Annině
Osadní výbor v Annině
13. 8. Tovačovský portál, zámecký park zámku Tovačov
město Tovačov - Květa Zajícová, tel.: 723 334 794, <http://zamek.tovacov.cz>

Kultura

20. 8. Srpnová noc, myslivecký areál Tovačov
Myslivecké sdružení Haná Tovačov
26. 8. Noční čtení na zámku, zámek Tovačov
Tovačovský zámek, o.p.s. - Eva Mězllová, tel.: 731 023 340, www.tovacovskyzamek.cz

Sport

2. 7. Těšíme se na prázdniny, sportovní areál Pod břízami Tovačov
Klub dětí a mládeže Tovačov - Jarmila Kyasová, SDH Tovačov
- Regata - "Tovačovská zátokama", Jacht klub Tovačov
TJ Sokol Tovačov, oddíl jachtingu - Vlastimil Kohn
10. - 17. 7. - Ozdravný turistický pobyt pro děti ve Vysokých Tatrách, www.klubpoutniku.cz

ZÁŘÍ

Kultura

3. 9. Táborák na ostrůvku, Annín
Osadní výbor Annín
11. 9. Dny EHD na zámku Tovačov
město Tovačov - Květa Zajícová, tel.: 723 334 794, <http://zamek.tovacov.cz>
24. - 25. 9. Svatováclavské hody v Tovačově - oslavy 690 let města Tovačov
město Tovačov - Květa Zajícová, tel.: 723 334 794, <http://zamek.tovacov.cz>
24. 9. Květiny pro, vernisáž ke květinové výzdobě zámku
Tovačovský zámek, o.p.s. - Eva Mězllová, tel.: 731 023 340, www.tovacovskyzamek.cz
24. - 28. 9. Květiny pro ..., květinová výdoba zámku věnovaná významným osobnostem dějin zámku a města, zámek Tovačov
Tovačovský zámek, o.p.s. - Eva Mězllová, tel.: 731 023 340, www.tovacovskyzamek.cz

Sport

17. - 24. 9. - Carp maraton Tovačov 2011, Tovačovská jezera - jezero Anninské
Českomoravský kaprařský spolek - Ferdinand Svitek, www.kaparskyspolek.cz
23. 9. Turnaj firem v nohejbale o pohár starosty města, školní hřiště ZŠ a MŠ Tovačov
Rybářství Tovačov - Jiří Zahradníček, město Tovačov - Mgr. Bc. Leon Bouchal, Tel.: 581 706 951
- Turnaj neregistrovaných žáků ve stolním tenise, sportovní hala Tovačov
TJ Sokol Tovačov, oddíl stolního tenisu - Ing. Pavel Polčák
- Podzimní sokolská regata tř. Vaurien, Jacht klub Tovačov
TJ Sokol Tovačov, oddíl jachtingu - Vlastimil Kohn

ŘÍJEN

Kultura

- Slavnostní výlov Hradeckého rybníka v Tovačově
Rybářství Tovačov - Jiří Zahradníček
- Dýňová slavnost, MŠ Tovačov
MŠ Tovačov - Marie Polčáková, tel.: 581 731 304, 732 425 406
- Pietní vzpomínka na zesnulé, městský hřbitov Tovačov
město Tovačov - Jana Halířová, tel.: 581 706 951, www.tovacov.cz
30. 10. Ukončení zámecké sezóny, zámek Tovačov
město Tovačov - Květa Zajícová, tel.: 581 731 309, 723 334 794, <http://zamek.tovacov.cz>

LISTOPAD

Kultura

27. 11. Rozsvícení vánočního stromu, náměstí Tovačov
město Tovačov - Květa Zajícová, tel.: 581 731 309, 723 334 794, www.tovacov.cz

Sport

- Halový fotbalový turnaj přípravek, sportovní hala Tovačov
TJ Sokol Tovačov, oddíl kopané - Jiří Prášil
- Tenisový turnaj ve čtyřhře mládeže, sportovní hala Tovačov
TJ Sokol Tovačov, oddíl tenisu - Ing. Josef Kovalík

PROSINEC

Kultura

5. 12. Mikulášování, náměstí Tovačov
MO ČSSD Tovačov - Zdenka Dopitová
9. - 10. 12. Prodejní a prezentační výstava prací žáků, SŠ rezbářská Tovačov
SŠ rezbářská Tovačov, tel.: 581 731 421, 581 731 464
10. - 11. 12. Vánoce na zámku, zámek Tovačov
Tovačovský zámek o.p.s. - Eva Mězllová, tel.: 731 023 340, www.tovacovskyzamek.cz
- Vánoční koledování, koncert na ostrůvku v Annině
Osadní výbor Annín
- Vánoční koncert na zámku, zámek Tovačov
město Tovačov - Květa Zajícová, tel.: 581 731 309, 723 334 794, <http://zamek.tovacov.cz>
24. 12. Zpíváme koledy, zámek Tovačov
město Tovačov - Květa Zajícová, tel.: 581 731 309, 723 334 794, <http://zamek.tovacov.cz>

Sport

17. 12. Memoriál T. Hanečky a Fr. Přecechtěla ve stolním tenise, sportovní hala Tovačov
TJ Sokol Tovačov, oddíl stolního tenisu - Ing. Pavel Polčák
26. 12. Vánoční turnaj ve čtyřhře dospělých, sportovní hala Tovačov
TJ Sokol Tovačov, oddíl tenisu - Ing. Josef Kovalík
- Halový turnaj v malé kopané mládeže, sportovní hala Tovačov
TJ Sokol Tovačov, oddíl kopané - Jiří Prášil
30. 12. Halový turnaj v malé kopané mužů, sportovní hala Tovačov
TJ Sokol Tovačov, oddíl kopané - Josef Dočkal

Kalendář nejvýznamnějších bohoslužeb

Římskokatolické farnosti Tovačov v roce 2011

9. března – Popeleční středa (zahájení postní doby)
17.00 hod. - farní kostel sv. Václava
17. dubna – Květná neděle (svěcení ratoletí, četba pašiji)
8.30 hod. - farní kostel sv. Václava
21. dubna – Zelený čtvrtek, mše svatá na památku Poslední Večeře Páně
17.00 hod. - farní kostel sv. Václava
22. dubna – obřady Velkého pátku
17.00 hod. - farní kostel sv. Václava
23. dubna – Bílá sobota – obřady Slavnosti Zmrtvýchvstání Páně
19.00 hod. - farní kostel sv. Václava
25. dubna – Slavnost Zmrtvýchvstání Páně, velikonoční bohoslužba
8.30 hod. - farní kostel sv. Václava
12. června – Slavnost Seslání Ducha svatého, ukončení velikonočního období
8.30 hod. - farní kostel sv. Václava
5. července – Slavnost sv. Cyrila a Metoděje, patronů Evropy
8.30 hod. - farní kostel sv. Václava
28. září – Slavnost sv. Václava, patrona farnosti a města
8.30 hod. - farní kostel sv. Václava
1. listopadu – Slavnost Všech Svatých
17.00 hod. - farní kostel sv. Václava
2. listopadu – Vzpomínka na všechny věrné zemřelé
17.00 hod. - hřbitovní kostel sv. Jiří
24. prosince – „Půlnoční mše svatá“
22.00 hod. - farní kostel sv. Václava
25. prosince – Slavnost Narození Páně
8.30 hod. - farní kostel sv. Václava

Vítání občánků

V sobotu 2. října 2010 bylo do svazku města Tovačova přivítáno 9 dětí – 4 děvčata a 5 chlapců.

Adam Vybíral

Karolína Skřipská

Martin Nemrava

Julie Majarová

Elen Klimešová

Eliška Hradilová

Jiří Dvoršťák

Petr Štefek

Radim Zbořil

Prázdniny v roce 2011

Pololetní prázdniny
Jarní prázdniny
Velikonoční prázdniny
Hlavní (letní) prázdniny

4. 2. 2011
7. – 13. 2. 2011
21. + 22. 4. 2011
1. 7. – 31. 8. 2011

Redakční rada Tovačovského Kamelotu pracuje v tomto složení:

Květa Zajícová – odpovědný redaktor, e-mail kvetazaj@seznam.cz
PhDr. Marta Sedlářová – jazykový korektor
Eva Bouchalová – jazykový korektor
Mgr. Arana Nosálová – redaktor pro kulturu
Petr Kůrka – sportovní redaktor
Alena Skoupilová – redaktor, e-mail mu@tovacov.cz

Uzávěrka dalšího čísla bude 14. března 2011,

příspěvky můžete zasílat elektronicky na uvedené e-mailové adresy nebo je odevzdat na sekretariátě MěÚ Tovačov.

Další číslo vyjde v březnu 2011.

Tovačovský Kamelot zaregistrovaný OÚ pod číslem PR 48 vydává MěÚ Tovačov, Náměstí 12, náklad 400 ks, tisk: Vydavatelství Brázda, Břeclav.